Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT 281 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY THỨ NĂM 24 OCTOBRE 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm : DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo : Góc đường Filippini và Espagne — GIÂY THÉP NÓI : 324

Chủ-bút : NGUYỄN-VĂN-BÁ

Mỗi khi tôi nghe nói có người đầy đương xử trị người kia, thì trong mình tôi phát mọc ốc.

TOLSTOI

DEPOT LEGAL • INDOCHINE • Nº 11966

Sau khi Tòa Nam-án Nghệ-An xử một vụ cách - mạng

TỬ HÌNH VÀ ÁN QUỐC-SỰ

Hôm thứ bảy rồi, Thần-Chung đã có đăng tin rõ về vụ Việt-nam Thanh-niên Cách-mạng Đồng-chí hội. Và tưởng ai cũng còn nhớ rằng Tòa Nam-án ở Vịnh đã lên án trảm quyết hai người gọi là thủ phạm : ông Trần-văn-Cung, 22 tuổi và ông Vương-thúc-Oánh, 33 tuổi.

Có bằng cớ chi không mà Tòa Nam-an dùng đến một cái trọng bịch như thế ?

Điều đó chúng tôi củng đã cứ theo lời thông tin mà nói sơ qua rồi.

Nay đây, tôi viết ra bài nầy, là không phải có ý chi bàn đến chuyện đó nữa. Bàn mà làm chi. Dân Annam mình chưa đến trình độ có một cái dư luận hùng mạnh như người Âu-Mỹ, nên chi dầu cho Trần-văn-Cung và Vương-thúc-Oánh thật là hàm oan hơn Sacco-Vanzetti lúc nọ, mình cũng chẳng mong gì việc xảy ra một cái dư luận có hiệu quả.

Tôi viết đây là dẹp chuyện đó lại một bên, chỉ lấy địa vị khách quan (objective) mà bàn qua vấn đề tử-hình cùng tử-hình và án quốc-sự để làm một bài học phổ thông cho chư Độc-giả. Và, may ra, như các quan Nam-triều, nhứt là mấy ông ở Tòa Nam-án xứ Vịnh, có ghé mắt vào, thì cũng là một dịp cho họ biết rõ rằng hình-luật của thế-giới văn-minh ngày nay đã bước lên con đường nhơn-đạo nhiều hơn ý họ tưởng.

Chiếu theo Hình-luật năm 1810 của nước Pháp, cái trọng hình phạm đến thân thể con người cũng còn phân ra nhiều cấp, giả tỷ như kẻ nào phạm tội giết cha, thì bị chặt tay trước khi xử trảm hay ai bị khổ sai chung thân, thì lại mướng sắt mà in vào vai. Trong cái chết cũng còn chia ra nặng nhẹ như luật Annam, lăng-trì, xử giảo vân vân.

Song từ năm 1832 là năm giảo đính Hình-luật về sau, thì trong hình-luật Langsa chỉ còn cái tử-hình xử trảm là nặng hơn hết.

Ấy vậy mà đối với tử-hình, dư luận các nước bên Âu-châu cũng đã nhiều phen sôi nổi lên dữ dội lắm.

Kẻ công kích, người lại nhận rằng phải để cái tử-hình đặng có làm gương mà răng e mấy kẻ tàn bạo.

Bên nào đều có lý bên nấy.

Hiện nay đã nhiều nước như Suisse, Roumanie, Portugal, Pays-bas đều đã phế trừ tử-hình không dùng đến nữa.

Hễ văn-minh bước đến đâu, thì tử-hình thối lui đến đó.

Bên Pháp cũng đã nhiều phen muốn phế trừ tử-hình, song ngày nay vẫn còn là cũng còn tam thế thôi. Vả mỗi khi bất đắc dĩ phải động đến cái tử-hình, thì chẳng bao giờ Tòa-án chẳng thận trọng giữ cho đúng theo hai cái qui tắc sau nầy :

1º). Phải cho thật công bằng, chứng cớ cho hiển nhiên.

2º). Phải xét coi dùng đến tử-hình mà có thật là cần yếu cho xã-hội không.

Vì dầu cho cái tội của phạm-nhơn quả không còn chút chi nghi ngờ, nhưng nếu chẳng phải cần yếu cho xã-hội thời cũng chẳng nên dùng đến.

Than ôi! cái sanh mạng của con người mà nở xem khinh thường, thì còn chi là nhơn đạo, là công lý?

Huống chi, cái tử-hình tuy còn ở trong Hình-luật nước Pháp, nhưng các cái tội phải dùng đến tử-hình, thì từ năm 1832 đến nay càng ngày càng giảm bớt. Hiện bây giờ chỉ duy những tội nào phạm đến sanh mạng con người — một cách gián tiếp hay trực tiếp — mới dùng tử-hình mà trị.

Đã vậy, luật lại còn để quyền cho mấy ông thẩm - án được phép bỏ tử - hình ra ngoài, dầu cho cái tội đó, theo luật thì phải xử trảm. Lại khi nào Tòa tuyên án tử-hình rồi, ông Tổng thống cũng còn được quyền sửa lại thành ra khổ sai chung thân.

Nãy giờ tôi chỉ nói về các cái tội nặng thuộc về thường-pháp « droit commun ».

Chí như đối với án quốc-sự, thì Cách - mạng năm 1848 đã trừ phế tử - hình cấm không được dùng đến nữa. Vậy nên chiếu theo điều khoản 75 tới 83 của Hình-luật Langsa, thì các tội phản-quốc « Les crimes contre la sûreté extérieure de l'Etat » là bị trảm quyết, mà bởi nguyên chất nó thuộc về quốc-sự nên phải đổi lại đày chung thân trong một chỗ thành quách «Déportation dans une enceinte fortifiée».

Đọc lại luật nước người như thế, nhớ đến kẻ thi hành luật nước ta mà phải lạnh mình.

Dưới ngọn đèn khuya, lấy nước mắt làm mực, ai là tay đương cầm quyền sanh sát, thấy mấy hàng trên đây, có nghĩ giùm cho cái khổ-tâm nầy chăng ?

DIỆP-VĂN-KỲ

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Cái nghĩa tào khan. Số lương bốn chục

Nhơn đi hầu Tòa Tân-việt mới được xem một vụ kiện chồng xin để vợ rất buồn cười.

— Vì sao thầy lại xin để vợ thầy, quan tòa hỏi.

— Là vì tôi hết thương vợ tôi rồi, nên không thể nào tôi ở chung với nó được.

— Tại sao mà thầy lại hết thương ?

— Là tại nó không thương tôi.

— Lấy chi làm bằng cớ ?

— Thưa ngài bằng cớ thiếu gì. Khi thì nó rầy lôn với tôi, khi thì nó bỏ nhà đi mất. Đã ba bốn tháng rồi, nó không có về nhà.

— Thầy có con cái gì chăng ?

— Dạ thưa có ba đứa.

Nhưng tôi bằng lòng giao hết cho vợ tôi. Tôi cầu xé hôn thú là đủ.

— Được, tòa sẽ cho thầy để vợ nhưng chắc thầy thương mấy đứa con thầy lắm chớ.

— Dạ thương lắm.

— Thầy ăn bao nhiêu lương một tháng ?

— Dạ một trăm hai.

— Nếu vậy tòa sẽ cho phép hai vợ chồng li-dị nhưng xử thầy mỗi tháng phải chịu cho vợ bốn chục đồng đặng nuôi mấy đứa con thầy.

— Dạ thưa.... dạ thưa.... ......

— Cái gì vậy.

— Bẩm quan lớn, xin cho phép tôi suy nghĩ lại vì tôi còn thương vợ tôi.

— Tê ra bây giờ anh lại thương vợ anh, thương vợ hay là thương bốn chục bạc ?

Thầy kia nghẹn.

Quan tòa mỉm cười, cười một cách khinh bỉ.

Tôn Tân-việt thì bước về vừa đi vừa chán ngán cho cái nghĩa chồng vợ đời « văn minh » nầy.

TÂN-VIỆT

Chánh-trị nước Pháp

TÒA NỘI CÁC ARISTIDE BRIAND ĐỔ

Chiều ngày 23 Octobre thì Hạ-nghị-viện Pháp đã nhóm lại. Đảng cọng sản xã-hội muốn đem vấn đề ngoại giao ra bàn cãi liền, không chịu để trễ lại.

Quan thủ-tướng Briand nói rằng bây giờ không thể bàn cãi được việc thương-thuyết ở La-Haye vừa rồi, nên xin để những lời chất vấn về sau.

Ô·g Briond

Ông nghị-viên Montigny, có ông Blum phụ lực, xin chánh-phủ đến ngày 15 Novembre thì đem việc ngoại giao ra nghị-luận. Nhưng ông Briand xin đừng hạn định ngày giờ và xin bỏ phiếu tín - nhiệm. Kết quả lời yêu cầu của ông Montigny được 288 tiếng, còn chánh-phủ thì có 277 tiếng mà thôi. Thế là phần đông hạ nghị-viên không thuận theo chánh-phủ. Chánh-phủ phải đổ, ông Briand xin quan Giám-quốc cho cả Tòa Nội các từ chức. Ông Doumergue không chịu.

CHÁNH-TRỊ

Ai sẽ đắc cử làm viện-trưởng?

Theo tin của các báo điện và, thì ngày khai mạc của Đông-dương Trung - ương - kinh - tế viện long trọng lắm.

Lính sắp hàng từ phủ Toàn-quyền cho đến nhà Đại-học Đông-dương là chỗ hội nhóm; ở trong viện lại có lính An-nam nón ngù, áo dấu đỏ đứng hầu; quan Toàn-quyền Pasquier mặc thanh phục; kèn tây, nhạc ta chẳng thiếu một món gì.

Mình ở xa xuôi trót ngàn cây số, nhưng cũng có thể tưởng tượng, hình dung đặng cái nghi-vệ nửa nam, nửa tây đó đặng.

Có khi cái lễ khai mạc nầy đây, cũng là một dịp để cho chánh-phủ thật hành cái chủ nghĩa Pháp-Việt đề huề khỏi phải tốn phí.

Bên ngoài nghi trường rực rỡ như thế ấy, còn bên trong quí ông tân nghị-viên lại đương lo một vấn đề rất quan trọng:

Sẻ cử ai làm viện trưởng?

Nghe nói đêm chúa nhựt rồi, ở nhà hàng Métropole nhiệt náo lắm.

Chòm năm, dụm bảy lo cách nầy, tính thế khác, mà mãi đến khi khai mạc cũng chưa êm.

Mấy ông nghị Annam trong Nam mình, nhứt là ông Chiêu, ông Long, ông Bảy, cũng rộn rực như ai. Cũng thức suốt đêm bàn tính với mấy người đồng hương ngoài Trung, Bắc mà chung qui ai cứ giữ ý kiến nấy.

Bắc thắng hay là Nam thắng?

Cử người của Chánh phủ lựa hay cử người dân-biểu ?

Vì tuy cái viện nầy không chia ra từng chánh đảng như các nghị-viện bên Âu.Mỹ, song nội trong bảy mươi mấy nghị viên cũng chia ra từng phe hoặc theo địa phương, hoặc theo địa vị.

Ai sẽ đắc cử làm Viện-trưởng ?

Vấn-đề ấy có phải là một vấn đề quan hệ nhứt ở Đông-dương Trung - ương, Kinh - tế viện không ?

Tôi sợ e phải. ...

DIỆP-VĂN-KỲ

Vì quốc sự nữa chăng ?

Ba người mới bị bắt nữa : Lê-phú-Thành, Nguyễn-văn-Đông, và Phạm-văn-Vi

Trong số báo hôm qua chúng tôi có cho độc giả hay không biết vì cớ gì mà cô Phạm-thị-Ngà, cùng hai ông Trần-v-Côn và Trương thế Giám bị xét nhà, và bị bắt tống giam.

Nay chúng tôi lại hay 3 người bị bắt thêm nữa là ông Lê phú Thành, Nguyễn văn Đông và Phạm văn Vi. Ông Lê phú Thành là con của cụ Giải nguyên Lê văn Huân mới tạ thế vừa rồi, lại là rể của cụ tú Ng.-đình-Kiên, hiện giờ đương đau nằm co trong khám lớn.

Ông Thành mới rồi về để tang cha, trở vô làm việc sở xe lửa, ở nhà cụ tú Kiên.

Cụ giải nguyên Lê văn Huân chết một cách khả nghi, nên chi ông Lê phú Thành vừa rồi có viết thơ cho quan Toàn-quyền, cho quan Thống - sứ Trung-kỳ, và viện Cơ-mật xin mở đường tra vấn về cái chết của cha mình. Vì đó mà bị bắt chăng ”

Ông Ng.-v.-Đông, năm nay 23 tuổi, quê Hà-Tịnh, làm việc xe lửa, hiện ở 365 Ruelle Colonel Grimaud.

Còn ông Phạm - văn Vi làm tham tá sở Trường Tiền tại Nam Vian.

Thế là chúng tôi biết được 6 người bị bắt rồi. Có lẽ còn nữa lần lượt có tin gì chúng tôi sẽ đăng tiếp.

Những sự trớ trêu của hình-luật

Khi tôi còn học tại trường cao-đẳng Paris, mới vô bữa đầu mấy ông thầy dạy luật là chi, cách sắp đặt hình luật, đả nói giáo đầu rằng : « Tại Xứ Pháp điều cần nhứt, trọng yếu nhứt là tòa xử không ăn tiền » Lúc đó làm cho tôi hửng chí biết bao, khen thầm biết bao. Có chi hay hơn nữa. Đả lập ra tòa đặng cho ai bị oan ức đến đó minh oan, thì có chi hay cho bằng mở rộng cửa cho mỗi người được vào. Bất kỳ là giàu hay nghèo, hễ mỗi khi bị hiếp đáp, thì cứ tới tòa xin phân xử, không tốn một xu nào hết. Như ai giàu, thì mướn trạng sư cãi hộ, làm cho công chuyện của mình, càng thêm có thể mà được hoàn toàn. Còn nghèo, thì cứ nạp đơn vào, rồi tòa cũng xem xét kỹ lưỡng mà phán đoán.

Khi trước hửng chí vội khen bao nhiêu, ngày nay lại não nồng, thầm trách bấy nhiêu. « Tòa án xử không ăn tiền » có chi cớ trên bơn nữa. Có chi làm cho ta nên mỉm cười mà nghĩ rằng, ông nào bày đặt ra câu đó là có ý muốn ngạo đời mà thôi. Tòa xử không ăn tiền, mà mỗi lá đơn đút vô đều bị đóng tiền, mỗi lần muốn kiện ai, mà không có một vài trăm đồng bạc sẵn trong túi, thì dầu cho phải cách mấy, cho bị hiếp cách mấy cũng phải ôm lòng mà chịu, thì thà là cho biết rằng tòa xử ăn tiền còn ngộ hơn, vì là thật hơn.

Vài ba cái ví dụ đủ chỉ cho ta rỏ, ở trong thế kỷ hai mươi nầy, phải không cũng chưa đủ, có lý không cũng chẳng nghĩa chi, cần phải có tiền mới được, Người có tiền dầu có tội, cũng có thể trở nên vô tội. Còn kẻ không tiền dầu chuyện phải trăm phần có khi cũng phải chịu thua.

Về kiện thiệt hại.—Tỷ như tôi là một người lao-động, tay làm hàm nhai. Rủi bữa kia tôi đi làm việc, bị xe hơi dụng. Không có chứng cớ chi hết. Xe hơi lỗi rỏ ràng, vì tôi đi phía tay mặt. Nhưng bây giờ muốn kiện tiền thiệt hại, phải nạp đơn vô bồi-thẩm. Nếu tôi có tiền dư dả, mướn trạng-sư cãi hộ, thế nào tòa cũng cho tôi một số tiền to đặng đền bồi cái thiệt hại của tôi. Nhưng vì tôi nghèo không có trạng - sư. Bên chủ xe hơi có trạng - sư bào chữa. Phần khi dụng không ai thấy. Có lẻ tôi phải bị bắt đơn. Mà không thì quan tòa cũng cho tôi chừng vài chục đồng tiền thiệt hại là hết sức.

Đó cũng chưa mấy. Tỷ như bây giờ tôi khi không bị một người khác đánh có vít tích. Tôi muốn đi kiện cho tên đó bị ở tù và kiện thiệt hại. Nếu tôi không tiền đặng mướn trạng sư, thì chắc tiền thiệt hại cũng không, mà tên kia cũng không bị tù. Mà tỷ như không cần mướn trạng sư, tỷ như tôi làm đơn tự nạp lấy vô tòa, muốn kiện thiệt hại phải đóng vài ba chục đồng trước. Nếu không có vài ba chục đồng, thì còn trông chi nữa đặng. Đó là nói về kiện người Annam, chớ rủi như bị người Tây đánh, thì còn khó lòng hơn nữa. Muốn kiện thiệt hại phải đóng tới 200 đồng.

PHAN-VAN-GIA

còn nữa

Việc đình công ở nhà máy gạch sông Đuống

Về phía hữu ngạn sông Đuống liền với đầu cầu sắt của sông ấy, có một nhà máy làm gạch rất lớn, cu-ly làm việc lối ba trăm người. Chủ nhà máy gạch đó là một người đàn bà An-nam mà ông chồng khóa trước thì là một người Langsa còn ông chồng đương thứ thì là M. Hưng ký. Nhà máy đó nghe như khoảng mấy năm nay cũng phát đạt lắm.

Trong tuần lễ trước, lúc cu-ly đương làm, chẳng biết vì cớ gì đó mà một tên cai cu-ly của nhà máy ấy, ra oai đánh đập một người cu ly đàn bà đương có thai, các cu-ly khác bênh người đàn bà, hè nhau đánh lại tên cai giả-man đó. Sau khi việc đó đến tai người chủ, thì người chủ chẳng những không răn bảo tên cai mà lại bênh-vực tên cai, quở trách bọn cu-ly.

Luôn trong buổi đó thình lình ở trong nhà máy thấy trổ ra một mớ truyền-đơn, cổ-động đình-công trong truyền đơn có vẽ cái liềm cái búa và cái thúng. Rồi đó ba trăm cu-li hết thảy bỏ việc không làm, yêu cầu người chủ 2 điều : tăng thêm tiền công và giảm bớt giờ làm.

Việc đó đến tai sở mật-thám Hanoi, lập tức sở đó phái người về bắt mấy người đầu đảng cu-li đem ra Hỏa-lò tra xét.

Vì vụ nầy cũng có mấy cái truyền đơn, cho nên người ta ngờ là do đảng cọng-sản xúi-giục cũng có người thì nói sự xúi-giục đó do đảng Việt-nam quốc dân nữa. Bởi theo lời cáo trạng của quan chánh-án Bride đọc tại hội đồng đề-hình, thì phương-lược của đảng Việt-nam quốc dân có một thời kỳ phá hoại, tức là thời kỳ cổ động những cuộc đình công, bãi khóa, cho nên người ta mới ngờ vu ngờ cho như vậy.

Mấy người đầu đảng làm reo đã bị bắt qua Hanoi rồi, ở nhà máy đó, chẳng biết bên người chủ và bên cu-li, 2 bên điều đình với nhau ra sao, tới ngày 9 Octobre thì cu li lại thấy đi làm như trước.

NGÔ-TẤT-TỐ

HỘI - ĐỒNG KINH - TẾ ĐÃ MỞ CỬA

SỚM MAI NGÀY 22 OCTOBRE

Bên Tây, ông Blanchard được cử làm Chánh-bộ-trưởng
Bên Nam, ông Nguyễn-hữu-Thu được cử làm Phó-hội-trưởng

Đồng hồ sớm mai ngày 22 Octobre vừa đổ chín tiếng thì trường Cao-đẳng Hanoi mở cửa rất rộng để rước các ngài nghị-viên đại-biểu đi dự Hội-đồng kinh-tế vào. Cái thinh-đài trường Cao-đẳng bấy lâu nay chỉ có nghe tiếng một vài ông giáo-sư êm thấm, vui-vẻ dạy học trò, ngày 22 octobre nói trên đây, thì rộn-rực xôn xao tiếng người Tây lẫn với Nam, Lèo lẫn với Cao-mên, trông ra có vẻ náo - nhiệt phi-thường. Thiên hạ tựu hội coi rất đông mà hai hàng lính áo-đỏ sắp hàng ở trước cửa đường Bobillot coi cũng đẹp và oai nghiêm lắm.

Kèn thổi, trống đánh, ngựa chạy rần rần ai ai đều lấy nón xuống, quan Toàn-quyền Pasquier, đầu đội nón dẹp lông trỉ trắng, mình mặc áo đen đỏ chói mề-đay, từ từ ở đàng xa ngồi xe hơi bóng lưởng đi đến. Trước cửa trường, đã có ông Blanchard, hội trưởng hội-đồng quản-hạt chực sẵn, nghinh tiếp ngài.

Ngoài các ngài nghị viên, đại biểu ở 5 xứ, thì có cả mấy ông quan to, cùng các lãnh sự ngoại quốc đến dự thính.

Ông Pasquier ngồi chính giữa ông Forny là người lớn tuổi hơn hết, và ông Bona là người nhỏ tuổi hơn hết ngó vòng tròn xong, chắc trong lòng cũng vui vẻ mà nghĩ thầm rằng : « Tiểu hạ nghị viên ở Đông-Dương đây chớ gì Thiên hạ lẳng lặng như tờ, quan toàn quyền cất tiếng lên đọc bài diễn văn khai mạc. Lời lẽ sáng suốt, khôn khéo và nghiêm nghị. Trước hết ngài nói sự lợi ích của hội đồng kinh tế là đường nào, mà ngài đã quyết càng hội đồng tận tâm làm việc. Sau ngài xin các ngài đại - biểu dẹp lại một bên những mối tư thù nhỏ nhen, và mối tư - lợi bần thỉu của mình lại một bên, ngõ cùng nhau đồng lòng lo chung về quyền lợi lớn ở cõi Đông-Dương. Trên thì có ngài làm chủ-tể cai trị dân, dưới xin các ngài đại biểu hãy tận tâm cho ngài biết ý-nguyện của nhân-dân, và sự cần dùng nội xứ trong vòng quyền-hạn nhứt định của mình.

Ngài lại tỏ luôn tình - hình chánh-trị trong xứ ....

.. . .san như bàn thạch taia, và

.... không cho ai âm rối loạn trong xứ bao giờ.

Về nông công thương kỹ nghệ mỗi mỗi ngài nói đều giải tỏ, sau ngài nói mấy câu nầy mà dứt : « Tôi rất cảm ơn các ngài chú ý nghe tôi nói. Các ngài không phải nghe một bài biện hộ vừa rồi, mà các ngài lại nghe 1 tờ trình của một quan cai trị, một cái chương trình của 1 tay chủ hãng. Các ngài cũng hiểu như tôi cái thời buổi nầy là quan hệ là dường nào : Ấy là một độ đường mới của cuộc sanh sống xứ Đông dương, độ đường ấy, bấy lâu nay ta thật ước ao mong mỏi.»

Quan Toàn-quyền về rồi, thì các ngài đại-biểu mới lo cử bàn trị sự để làm việc. Ban đầu ông Lacombe, nghị - trưởng Phòng Thương-mải Hanoi được cử làm hội-trưởng, nhưng ngài nhường lại cho ông Blanchard, nói rằng Nam-kỳ là con đầu lòng của Đông dương. Thế thì ông Blanchard được cử làm Chánh-hội-trưởng, còn ông Lacombe thì được làm Phó hội trưởng.

Ông Nguyễn-hữu - Thu được cử làm Phó hội trưởng Annam (25 lá thăm). Ông Bùi - quang - chiêu được 20 lá mà thôi.

Chức thơ ký thì về tay ông Bona và Phạm Quỳnh. Ông Ng-phan - Long được 3 lá thăm thứ ba, Hội đồng nhóm nữa chia ra hai ban để tiện làm việc:

1º Ban tài chánh và sổ chi xuất có 25 người.

2º Ban tạp vụ có 26 người.

Thế là Hội-đồng kinh tế sanh ra đã được mạnh giỏi rồi, mình không cần chi chúc chờ bá niên trường thọ phải chăng ?

Pháp thua Nhựt ở Osaka

Pháp với Nhựt còn đương tranh nhau ở Osaka. Hôm qua, người Pháp ăn hai, thua hai, hôm nay (22 Octobre) thua hai gỡ một.

J. Brugnon

Nunoi thắng Bodel 6/1 6/2

S. Sato thắng Landry 6/3 7/5.

Brugnon-Cochet thắng Kunagayu-Harada 3/6 6/3 7/5.

M. Tex Richard Saigon mới trở qua

Cuộc thi vỏ sẽ sống lại chăng?

Từ ngày M. Tex Richard Saigon, tôi muốn nói M. Tellier, về Tây tới nay thì cuộc thi-vỏ Saigon lần hồi không còn chơi nữa. Nhờ đâu hôm hạ tuần tháng Juillet M. Barthelemy có lập ra một lần nhưng không thành tựu, khán giả thưa thớt, kết cuộc không mỹ mãn, thành thử M. Barthémy thôi buồn rồi cũng bỏ xui luôn không ngó ngàn tới nữa. Võ sĩ lần lần tản lạc, võ đài hiêu quạnh, tới bây giờ đến câu chuyện thi võ, cái tên Sosa, Amadou... cũng không còn ai nhắc tới nữa.

Trong lúc cuộc thi võ «chết giả» may đâu lại có người sẽ cứu sống lại. Người đó chẳng ai đâu la. Ấy là M. Tellier, là người đã tổ chức biết bao nhiêu cuộc đấu võ tại Saigon.

M. Tellier về tây hơn một năm nay mới trở qua Saigon hôm ngày thứ bảy tuần trước.

Lúc ở bên tây, không có cuộc đấu võ nào trong bộn tỉnh mà người không đi xem. Người thường hay gần gủi, đàm đạo với mấy ông «bầu» như Jeff Dickson, Descamps, Robur.

Nay trở qua Saigon, thấy tình cảnh làng đánh võ tiêu điều, người không thể bỏ qua được; nếu chi người tính sẽ tận tâm gầy dựng lại, để cho các bạn ham mộ nghề võ (noble art) khỏi phải ao ước nữa. Bây giờ, người đương tìm kiếm một chỗ rộng rãi để làm võ đài có thể chứa khán giả nhiều gấp 2, 3 khi trước.

Có lẽ cuối tháng Novembre sẽ khởi sự chơi. Nghe rằng người sẽ đánh giây thép kêu vài võ-sĩ ở Marseille mà người đã thương thuyết hồi lúc còn ở bên Tây: như võ-sĩ Morachini, cựu vô-địch Pháp-Quốc hạng mouche; Peggazzano, cựu vô-địch Pháp-Quốc hạng mi-moyens; William Thomas là tay võ-sĩ trước kia có đánh thắng Diop Amadou tại Saigon; M. Tellier lại tính đem võ-sĩ ở Tỉnh Châu qua nhứt là Young Aman vô-địch, hôm kỳ hội chợ Saigon có qua tỉ thí đánh ngã Kid Thomas và Edband và đem Y. C. Song tay võ-sĩ lợi hại mới thắng Batling Guillemo vô địch Philippines tại võ đài New-World và thắng Chaver Sancio võ-sĩ có danh hạng plumes ở Ma-ni.

Sau khi trận huyết chiến tại sân Bêntre

Lỗi tại người đi xem đá banh

Các nhà mộ thể-thảo phải tìm cách nào phòng ngừa một sự hại to

Tôi vẫn thường thấy, trong mấy trận đấu banh thành ra trường đấu võ, là tại phần đông người đến xem đá banh. Nhứt là hay ý phe minh đông, không kiên nể phải quấy, thấy tướng của phe minh hơi yếu hơn, hoặc bị té, hoặc bị thúc hay là bị đánh, áp tràn vô sân, đụng ai đánh nấy, đụng ai đập nấy, phá hại cuộc chơi một cách tàn bạo.

Có khi, nếu không đánh đập, ở ngoài la ó, hò hét, nào là xúi giục, nào là mắng chửi phe nghịch. Mà nghịch gì? Bất quá là cùng một dân da vàng, đều là người Namkỳ, chỉ khác có một điều là hội nầy đến đấu hay dở với hội khác, tỉnh nầy đến tranh cao thấp với tỉnh nọ!

Phải chi họ để cho mấy anh tướng tranh dành tùy ý, bất quá hơn thua nhau chút đỉnh, hoặc cải lẫy mắng nhiếc nhau, hoặc cú đấm nhau, người hơn một thoi, kẻ hơn một đá, mà rồi hết chuyện. Cái nầy không đâu! Muốn tỏ dấu rằng mình biết binh vực phe mình, biết thương nòi giống! Mà hỏi thử mấy tay «anh chị» đó trong nhiều dịp khác, mà có người lạ màu da mà hiếp một người đồng bang, đồng hương của họ, hỏi vậy chớ có thấy họ ra binh vực bao giờ không.....

Tôi nói đây chẳng phải công kích riêng người đi xem trận Thudau not-Bentre, mà cũng không phải đổ hết lỗi cho người đi xem trận đấu banh đó. Vì không có mặt tôi tại đó mà dám chứng chắc cho rõ ràng. Song theo lời các nhựt báo thuật lại, theo P. V. của C. I. A. thì ai cũng đều hiểu cho rằng tại có người đi xem đá banh áp vào binh vực, nên mới có sanh ra án mạng. Một vụ nhơn mạng xảy ra trong cuộc chơi banh! ai nghe vậy cũng rất buồn và rất tiếc. Thật từ hồi xứ Namkỳ bày chơi banh đến giờ mới có lần thứ nhứt. Mà cả dân Annam đều ước ao cho lần thứ nhứt nầy là lần chót. Bằng không thì khốn cho môn thể thảo xứ Namkỳ và cũng khiến cho phần thể-dục và sức lực của trẻ em phải sụt lùi.

Tin Buồn

Chúng tôi lấy làm đau đớn mà được tin chẳng lành rằng: lịnh hiền nội trợ của bạn chúng tôi là Mr VÕ-NGHI-LẬP thơ ký sở Thủy xưởng đã từ trần tại Bà chiểu.

Cuộc tống chung đã an bài.

Vì tình liên hữu chúng tôi kính phân ưu cùng tang quyến và cầu chúc cho linh hồn đặng sớm tiêu diêu nơi bồng đảo, an hưởng chốn thiên thai.

NGUYỄN-VĂN-MƯỜI
NGUYỄN-VĂN-TẠO
đồng huy lụy kính điếu

Lời cảm tạ

Hôm ngày an táng ông thân tôi là LÊ-QUANG-NGHI, cựu hội đồng địa hạt tổng Minh-Phú (Bêntre), có viên quan qui chức tân cựu và thân bằng quị hữu có lòng tưởng đến điếu lễ và đưa ông thân tôi lên đường lần chót. Chúng tôi xin có đôi lời trên qui báo cảm tạ ơn sâu. Trong lúc tang gia bối rối, có đều chi sơ sót, cúi xin ông rộng lòng miễn chấp.

Lê-văn-An
và tang gia đồng đốn thủ.

Làm cha làm mẹ ai nghe cuộc đá banh chơi mà đến đổ máu người mà không khiếp vía. Hôm rày đây, tôi đã nghe nhiều người rầy la con cháu không cho đá banh nữa. Khổ chưa!

Mấy tay mộ thể-thảo phải lo phương nào mà ngừa sự hại nầy.

Phần riêng tôi, tôi xin hai đều:

1· Mấy cuộc đấu banh trong mấy tỉnh Nam-Kỳ, 2 hội tranh nhau đá tại sân của một hội khác gần đó, giả tỷ — Hatiên đấu với Long-xuyên tại sân Chaudoc.

Cantho với VinhLong tại sân Sadec.

2· Ở tại sân nào mà có xảy ra cuộc đánh đập và lỗi tại người đi xem đá banh ra binh-vực, thì cấm nhựt hết thảy hội banh trong Namkỳ không đến tại sân đó đấu banh, ít nữa là trong một năm.

Được như vậy, tôi dám chắc không khi nào xảy ra cuộc đánh đập rầy ra bởi người đi coi. Vì là phần đông là người ở tại chỗ, thành ra ở giữa (neutre) ai đá giỏi thì khen, dở thì chê, không binh ai bỏ ai. Hai hội đến đấu, bất quá đi theo vài ba chục người, không có ý đồng hiệp nữa.

Tổng cuộc Thể-thảo nghĩ sao?

Phạm-văn-Tiếc

Cách kết-hôn rất giản tiện của người Nhật

Nhà trai chỉ mất một cặp áo và thiết bữa tiệc xoàng

Có một người Tàu du-lịch Nhật-bản về thuật câu chuyện kết-hôn của người Nhật-bản, đã giản-tiện mà có thú-vị.

Nhật-bản dân-số so với Trung quốc chưa được một phần mười, mỗi năm gánh vác các hạng thuế, mỗi người đến 100p. Người giàu rất ít; người ta đã điều-tra ở thành Đông-Kinh những kẻ vì không kiếm được cách sinh-hoạt mà phải tự-sát mỗi ngày đến 5, 6 người. Vì thế nên cha mẹ có con gái, mong gả chồng cho sớm, để giảm bớt phần kinh-phí trong gia đình. Có một hạng người (như người mối dong nước ta) chuyên-nghề mối-lái về việc hôn-nhân. Phàm đàn ông đến tuổi mà chưa có vợ, cứ đến nhà người mối đó mà ngỏ ý. Người ấy mời bao nhiêu con gái chưa chồng trong xứ đó lại, tùy ý người đàn ông đó lựa chọn; chọn xong nếu hai bên ưng nhau, thì làm lễ thành hôn ngay tại nhà người mối đó, không cần gì tiền bạc, chỉ dọn một bàn, trên bàn đặt một tiệc mừng, trước có hai cái ghế, hai vợ-chồng mới ngồi, còn các ghế khác thì khách ngồi. Khách nhà trai nhà gái cũng có, duy không được nhiều quá, chỉ hạn ngồi đủ một bàn đó mà thôi. Người chồng mới ngồi xe đi lại, tay cầm cái bao da, trong đựng một cặp áo mới, không có đồ gì khác. Làm lễ xong, ăn tiệc uống rượu; khách tan, rể dâu đều về nhà trai vào động phòng. Thế là xong lễ hôn. Người đàn ông cưới một người vợ, chi-phí từ đầu chí cuối, nhiều lắm chừng 30p.00, và từ khi cậy mối cho đến khi làm lễ thành-hôn chỉ trong đôi ba ngày là xong (như lễ hôn thì chỉ mấy giờ), cách kết-hôn như vậy, thật là đơn-giản.

Người mình làm lễ hôn phiền-phức quá, mà không thấy cái gì là hay, tưởng cũng nên bắt chước cách giản-tiện đó.

H. T.

Hãng sửa xe hơi «TỪ-HỮU» cần dùng thợ máy giỏi.

Bức thơ cứu mạng

Mù đã ba mươi năm vì đọc thơ xúc cảm mà sáng mắt

Bà Verdière năm nay tuổi đã 73. Bà góa chồng từ lâu, vẫn ở chung cùng người cháu gái ở tỉnh Douai. Đã ba mươi năm nay bà bị mù cả hai mắt. Nay tuổi đã cao chắc chi khỏi được bịnh tật. Thế mà gần đây bổng tật mù biến mất, hai mắt bà lại sáng như thường mới lạ chớ.

Nguyên hôm vừa rồi bà nhận được một bức thơ của người bà con gởi lại. Bà liền nhờ cháu đọc lớn cho bà nghe. Trong thơ có một đoạn lời lẽ rất cảm động, bà Verdière nghe lấy làm xúc cảm lắm!

Bức thơ đọc xong, bà một mình ngồi lại trong phòng nghỉ ngơi, bỗng hình như cái màng đen tối che lấp mắt bà từ 30 năm trước nay thấy lần lần hé mở, rồi vài phút sau bà thấy rõ ràng cả các đồ vật trong phòng. Mừng quá, bà kêu rú lên, cả nhà chạy ra vào, đều lấy việc nầy làm lạ lùng. Mấy nhà bác-sĩ ở vùng ấy nghe tin cũng đến tận nơi, khám xét mắt bà, đều công nhận bịnh mù đã hết rồi. Lạ chưa! Mù đã ba mươi năm nay vì trong tâm xúc cảm mà sáng ra, việc nầy có lẽ từ xưa mới có một. H. T.

Đính chánh

Số báo ra ngày thứ bảy 18 Octobre, nơi mục tin vặt có để cái hình Coolidge mà dưới để lộn tên là Hoover, xin độc-giả sửa lại giùm và tha thứ cho.

T. C.

CANOTS HƠI

Bán rẻ lắm!
và dễ trả tiền.

Có hơn 10 chiếc Canot có đủ máy móc, du lịch và COURSE. Còn tại hãng. Chưa dùng đến. Bán hết trong một tháng.

Viết thơ: Nguyễn-thành-Út, 7 Rue Amiral Rose, Saigon.

...ngày 15 Novembre 1929

ÉCOLE CENTRALE
DE COMMERCE
18-20 Rue Thomson (Dakao) Saigon

Sẽ mở một lớp dạy dessinateurs-opérateurs. Giáo-Sư có bằng cấp trường École supérieure des Travaux Publics.

Nên đến, mau kẻo trễ thì hết chỗ.

Những thứ xe
DELAGE
sáu máy
14 và 17 mã Lực

Không phải chạy trên đường mà lướt trên mặt đất

Société des GARAGES CHARNER
SAIGON

Hởi Đồng-bào!

Hãy tiện-tặng đi. Nên nghĩ tới việc tương-lai của quí đồng-bào của gia-quyến quí vị và của nước nhà. Người nào mà không có tiền dư thì không làm gì được cả!

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG.

Dời chỗ ở

Ông thầy thuốc PHẠM-VĂN-THUẦN ở nhà thương thí Saigon (Polychinique) nay đã dọn nhà ra ngoài ở đường Colonel Grimaud số nhà, 63 sau ga xe điện đường đi Cholon.

Việt-Nam Công-ty bảo hiểm xe-hơi

Hội nặc danh 200.000 $
HỘI-QUÁN Ở
số 54-56, đường Pellerin — Saigon
Dây thép tắc: Assurana
Dây thép nói: 748.

1· Bảo kê xe giá rẻ hơn hết
2· Khi rủi ro bồi thường mau lắm

Hỡi chủ xe hơi Annam! Hãy bảo kê xe hơi của Quí ngài tại hãng chúng tôi. Khi nào có rủi ro Quí-ngài khỏi cực lòng chi hết, vì chúng tôi hết sức lo lắng về việc xe chẳng khác nào như xe nhà của chúng tôi vậy.

Pháp định Tổng lý
P. LE - VĂN - GONG

HÃNG
M. L. M. MOHAMED
Ancien associé de la maison IBRAHIM
Buôn bán hột xoàn
57, Rue Catinat, 57 Saigon

Chúng tôi chuyên về buôn bán hột xoàn đủ cở, lớn có, nhỏ có, nước thiệt tốt, giá cả thiệt rẻ.

Lại có bán cà đồ mỉ trang bằng vàng và platine. Đủ kiểu kiểm thời.

Đáng chỗ quí ông quí bà tin cậy.

Tiếp rước rất tử tế
M. L. M. MOHAMED
Joaillier-Diamantaire
57 Rue Catinat 57, Saigon

Mandat của ai

Bổn báo tiếp đặng những Mandat sau đây của quí độc giả gởi đến không đề tên và chỗ ở.

299572	Travinh	7p.	— 26-9-29
245317	Mocay	18p.	— 16-9-29
257391	Mytho	7.5	— 16-9-29
303021	Cantho	10p.	— 19-9-29

Xin độc-giả xem kỹ lại và gởi thơ cho bổn báo đặng tiện bề sổ sách.

"TINH-THẦN PHỤ-NỮ"

Là 1 bộ sách dày đến 1500 trương in, rộng khổ, bìa đẹp.

Sẽ ra đời nhằm ngày 20 Octobre này. Giá mỗi bộ 10$00, bán mắc và bán chịu cho hết thảy chị em anh em ham đọc sách. Ai muốn mua, mau viết thơ cho *Madame Phan-thị-Bạch-Vân Nữ-lưu-thơ quán Gò-công.* Téléphone N· 11 *Sách in có hạng 25*

LƯƠNG-MINH-KỶ DƯỢC TỬU

MÔN BÀI SỐ 341 ĐƯỜNG THỦY-BINH. CHOLON.— Gởi mandat xin đề Monsieur LƯƠNG-HỒNG patron de la maison LƯƠNG-MINH-KỶ

Sâm nhung kê được tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị đờn bà chân tay không tồn, xương đau nhức mỏi, kinh nguyệt chẳng đều ra thường ở tre bạch đái, bạch đám, no sau sanh nuyện ... uống không ngon khi hư huyết nhược lâu càng ... thai, ... nhức đầu, mắt lên lưng mỏi, tứ chi ... dùng rượu nầy thì thấy kinh nguyệt đều ... mạch là ... hư ... chưởng-tử hạng nhứt vậy. Mỗi ve lớn 1$00 Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Bổ thận được tửu

Phàm đờn ông, đờn bà, lao tâm lao lực quá thì khí huyết suy nhược, tinh thần bải hoải miệng lưỡi khô khan ăn uống không ngon, đường đại tiện không thông, các chứng ấy bởi thận hư mà sanh ra, nếu uống rượu nầy thì bồi bổ thận tỳ, còn đờn bà tử-cung hàn lãnh lâu năm không có thai dùng rượu nầy thì sẽ bổ huyết mà làm cho nguơn khí tử cung có thể chắc tinh vậy, nếu phụ phụ đều dùng thường rượu nầy sẽ mau có thai. Mỗi ve lớn 1$00 Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Bổ huyết được tửu

Huyết là quan hệ trong thân thể người ta con người ... sanh dầu yếu cũng ... huyết ... ra đúng thứ rượu ... nầy thì huyết khí tro nên tươi ... luận nam phụ lão ... huyết kém thì dùng ngay rượu nầy uống thường ... huyết bổ nguyên thần ... rằng kiến thiệt là một thứ rượu ... vậy.

Mỗi ve lớn .... 1$00
Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chương tử được tửu

[illegible]

Mỗi ve lớn .... 1$00
Mỗi ve nhỏ .... 0$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Trật đả được tửu

Thứ rượu thuốc bí truyền của bổn đường nầy chuyên trị thương tích té đánh bị thương, khử phong khử thấp tán phong tán đàm khỏi phải khỏi thẳng, hoặc tứ chi rũ liệt, sơn phong chướng khí dùng đến những nghiệm như thần. Nếu không bịnh mà dùng thì bồi bổ nguơn khí khỏe mạnh sống lâu.

Mỗi ve lớn 1$00
Mỗi ve nhỏ 0$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Sứ quân công được tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị nam, phụ bị chứng phong khí ngũ trường tứ chi nhức mỏi miệng mắt xếch méo xương đau nói năng lúc ngại bán thân bất toại, phong đàm hạc tất các chứng ấy dùng rượu nầy mà trị thì kiến hiệu ngay.

Mỗi ve lớn 1.$00
Mỗi ve nhỏ 0.$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chu-Công bá tuế tửu

Phương rượu thuốc nầy trước ba ông Chu-Công đã ba đời thường dùng, ngày nay truyền khắp các nơi ai dùng cũng đều khen là công hiệu, già trẻ mà khi huyết hư nhược, đau xương hư mỏi mắt lòa, nhức đầu tứ chi vô lực nằm ngủ mộng di, dùng rượu thuốc nầy hiệu nghiệm rất mau.

Mỗi ve lớn .... 1$00
Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống ba lần mỗi lần 2 ly nhỏ.

Vệ sanh tửu

Thứ rượu thuốc nầy chuyên bổ về thận khi suy nhược làm cho tráng dương ích tinh, giúp việc cho phòng-sự thiệt là công hiệu. Nếu khí huyết kém suy, nhức đầu lòa mắt, mạng môn hỏa nhược, nguyên dương bất cố, làm cho việc phòng sự không bền, nên dùng rượu nầy thì thật là lâm điền chủng ngọc vậy.

Mỗi ve lớn . . . 1$00
Mỗi ve nhỏ . . . 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Linh chi lộ

Thuốc bổ nầy uống nó bổ khí huyết mạnh gân cốt thêm não lực ích thọ sống lâu, làm cho râu tóc đen lại, già trở nên trẻ và nó trị được hết thảy các chứng bịnh hư nhược như là tiện ... chẳng đủ, bịnh hạc kêu bổ, âm dương đều hư, thận suy khí huyết đều kém mặt vàng mình gầy ốm, mắt lờ lệt, tai điếc, tinh thần hư hoải, hay quên đau lưng mỏi gối, chơn tay yếu ớt, không muốn ăn uống, ngủ không yên giấc và đờn bà nguyệt kinh không điều, xích bạch đái hạ, lâu không thọ thai, uống nó đều hay lắm.

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 muỗng lớn. — Ve lớn 2$00 — Ve trung 1$00

Vạn ưng được tửu

[illegible]

Mỗi ve lớn . . . . 1$00
Mỗi ve nhỏ 0.50

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Duyên niên ích thọ tửu

Rượu nầy chuyên trị âm dương bất hòa, tửu sắc quá độ thận suy tinh lạnh ... [illegible]

Mỗi ve lớn .... 1$00
Mỗi ve nhỏ 0.50

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Phong thấp được tửu

[illegible]

Thanh huyết giải độc được tửu

[illegible]

Rượu thuốc chữa ghiền

[illegible]

Cứu cấp vạn ứng dầu

[illegible]

Bổ não trấp

Thuốc nầy là một ... bổ ... hay phàm những người học hành hay buôn bán, phải dùng não lực nhiều quá ... [illegible]

Ve lớn giá 2$00 — Ve nhỏ 1$00

Hổ cốt mộc qua tửu

[illegible]

Mỗi ve lớn ...... 1$00
Mỗi ve nhỏ 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Saigon — Imp. du Thần-Chung ... Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-BA

TIN TRONG NƯỚC

NAMKY

SAIGON

Bọn bất dể trả thù

Tên Bảy Cài là đầu đảng bọn bất-dể ở Chợ Mới ở tù một năm vì tội chém người mới ra vài ngày nay. Chiều thứ bảy rồi, anh ta định kiếm người thù của mình mà trả thù. Anh ta đợi kẻ nghịch ở đường Galliéni Trưa tra cậu kia ở dâu đi đến Bảy Cài cầm dao chém anh nọ trọng bịnh rồi bỏ chạy trốn mất.

Chở người bịnh vào nhà-thương, hiện còn đương kiếm tìm Bảy Cài.

* *

Tòa Đại-hình xử vụ cai Ngà đánh người chết ở sở Cao-su Dầu-tiếng

Bữi sớm mơi tư hai, tòa Đại-hình đã xử xong vụ tên Cai Trần-văn-Ngà đánh chết cu-li ở sở Cao-su Dầu-tiếng. Chuyện này xảy ra hôm 17 Juillet rồ.

Trần-văn-Ngà không biết thù oán làm sao mà báo hai tên cu-li Trần-văn-Kiêm và Võ-đình-Ngữ trói tên Nguyễn-văn-Lân lại cho anh ta đánh. Rủi tay Nguyễn-văn-Lân bỏ mạng. Tra xét thì hai anh cu-li không có danh nên chi tòa phạt Trần-văn-Ngà khổ-sai chung-thân.

Còn Trần-văn-Kiêm và Võ-đình-Ngữ thì được tha bổng.

* *

Cựu sanh viên trường Chasseloup Laubat tương-tế-hội

Đại hội đồng đã cử ban trị sự mới năm 1929-1930 như sau này: MM. Bùi quang Chiêu, Huỳnh v Đỏ, Huỳnh công Cương, Lưu v Lang, Nguyễn khắc Nương, Ng văn Sửa, Nguyễn v Thinh, Ng đình Trị, Phan văn Long, Trần văn Đôn.

GIADINH

Nạn xe hơi ngày chúa nhựt rồi

Chiều chúa nhựt rồi, một cái xe hơi số C 9662 ở Tân-Đức chạy về, vừa tới cầu Bang-ki, cách nhà hàng bán rượu Grenier chừng 200 thước, thì cán một người đạp xe máy, tên Lê-văn-Danh.

Chở vào nhà-thương Giadinh thì Lê-văn-Danh tắc hơi.

Cũng trong ngày ấy, lối 7 giờ rưỡi sớm mai, thì cái xe hơi lại đụng nhau ở Tòa bố Giadinh Xe số C. 9545 ngã nghiêng một bên. Một người đàn bà bị thương tích. Tên coi máy vô hại. Xe bị nư của M. Nguyễn-công-Tuấn ở Sadec.

RACHGIA

Tàu Liêng-hoa đụng cầu Rachgia chìm

Hôm ngày 19 octobre lối 11 giờ khuya chiếc tàu kéo Liêng-hoa ở Cholon đụng cầu Rachgia chìm bên sông may không có ai chết, và bị bịnh cả. Chỉ có người quây cầu tay mặt bị gãy mà thôi. Vì thế, mà kinh Rachgia bị kẹt, không thể thông thương gì đặng cả.

SOCTRANG

Đơn dâng cho quan Nguyên-soái Nam-Kỳ

Chúng tôi là một bọn dân nghèo, làm ruộng tại làng An-thạnh-nhì. Dâng đơn này cầu xin thượng quan mở lượng khoan hồng lấy lẽ công bình xét đến.

Nguyên chúng tôi là dân nghèo, đến làng Anthạnhnhì ra công khai phá rừng bụi, cày trên những sở đất quốc gia và chúng lại bị những người có quyền thế, bắt ép chúng tôi phải đóng lúa ruộng từ khi mới khai phá đến nay.

Nay chúng tôi mới được biết rằng: hội phái viên xét đất Anthạnhnhì, lấy những sở đất của chúng tôi đang cày cấy đây để làm đất « Quốc-gia », sau sẽ đem ra bán đấu giá, vì chúng tôi không có đủ giấy tờ chứng cứ; điều ấy chúng tôi không kêu nài gì nữa, chúng tôi nghèo nhưng bây giờ chúng tôi lại đang bị những kẻ cường hào cậy quyền thế, ép chúng tôi phải đóng lúa ruộng, lại thậm không phải một người đòi thâu lúa ruộng mà thôi đâu: cho đến ba bốn người giành với nhau mà thâu lúa ruộng.

— Nay một người đến ruộng của chúng tôi, tự xưng là chủ đất, hăm dọa ép chúng tôi phải làm giấy mướn ruộng của họ nếu không làm giấy cho họ, tại họ không cho chúng tôi cày cấy; mai có người khác cũng đến hăm dọa chúng tôi như vậy nữa, làm như vậy đến ba bốn người. Thiệt ngăn trở chúng tôi không thể làm ăn yên ổn.

Bẩm thượng quan, tội nghiệp cho chúng tôi nghèo, lo cày cấy làm ăn mà không yên, vì nếu chúng tôi không nghe lời họ, thì họ xúi một bọn khác, đông người đánh đập chúng tôi, thậm chí đến đất chúng tôi phát, cào dọn hết cỏ rồi, chúng nó cho người giựt mà cấy hết, nếu chống cự thì chúng nó chém giết. Chuyện chúng tôi nói đây đã có mấy trận đổ máu xảy ra Như trong vụ C. v. L. N. v. K. H. Đó cũng vì những người có quyền thế xúi giục mà ra.

Vậy chúng tôi dâng đơn này cầu xin thượng quan lấy lẽ công bình xét cho chúng tôi nhờ. Chúng tôi xin thượng quan cho một ban hội đồng điều tra đến tại sở đất chủ L. N. O, bông đồ làng Antạnhnhì từ thứ nài, là ba sở đất hội phái-viên xét, đã để làm đất Quốc-gia » sau sẽ phát mãi; hiện nay chưa có ai làm chủ.

Đó là đất của nhà nước, chúng tôi chịu đóng thuế cho nhà nước, tùy theo hội xét định thuế, trong khi đất này chưa đem ra đấu giá bán.

Được như vậy chúng tôi mới yên ổn mà làm ăn, khỏi phải bị những kẻ ỷ-quyền thế lớn, hà hiếp chúng tôi không cho chúng tôi làm ăn.

Tóm lại, chúng tôi xin thượng quan mở đường tra vấn, Chúng tôi làm ruộng trên mấy sở đất chủ L. n, O, là đất của nhà nước, Chúng tôi chịu đóng thuế cho nhà nước trong khi đất này chưa phát mãi, được khỏi cái nạn làm một chỗ đất ruộng, mà tới ba bốn ông chủ điền giả, giành giựt thâu lúa ruộng.

Xin thượng quan tra xét, rõ thâu huê lợi để cho làng làm những chuyện ích-lợi chung, ngỏ hầu hết cái nạn những bọn giàu sang tàng bạo xúi dân chém lộn.

Khi thượng quan tra xét tôi sẽ chỉ hết những người tàn bạo, thâu huê lợi của nhà nước đoạt công khai phá của dân nghèo.

Bùi-hữu-Giáp
Thay mặt cho bọn dân nghèo ở Soctrang

VÊTEMENTS sur MESURE
"Au Chic Tonkinois"
LÊ-TIẾN-CHỨC
[illegible] Rue Catinat — SAIGON

Hết thảy Lục-châu ai cũng công nhận rằng tiệm may đồ ÂU-PHỤC hiệu "Au Chic Tonkinois" lập ra đã lâu năm may khéo hơn hết, mà giá hạ rẻ là vì có đủ các thứ hàng thiệt nhiều, mua thẳng bên Tây và Ăng-lê qua.

Có trữ bán thuốc gia truyền bịnh LẬU và GIANG-MAI thiệt là hay. Ðau uống thì như uống cũng hết.

Thuốc LẬU .... giá [illegible] một ve.

Thuốc GIANG-MAI giá [illegible] một ve.

Bịnh nhẹ Lậu, uống [illegible] ve, Giang-mai [illegible] ve thì hết, giá đã cũng các nơi theo cách Lãnh hóa giao ngân. Thơ và Mandat xin nhớ đề:

M. LÊ-TIẾN-CHỨC
[illegible] rue Catinat Saigon.

Dịp may ít có

Vì sắp về tây nên bán một cái xe hơi hiệu PEUGEOT năm mã-lực, hai chỗ-ngồi, số 8163. Máy còn tốt, đủ đồ phụ-tùng và một cái bánh sơ-cua. Giá 650$.

Do nơi M. PERRAUD, Banque de l'Indochine — Saigon »

Nhựt-Nguyệt-Minh

Thầy coi tướng.

Tôi là thầy xem tướng coi quẻ đã có tiếng trong lục tỉnh, cái xin mời qui khách có giờ rảnh nhẹ gót đến coi cho biết phú, quí, họa, phước. Tôi biết trị bịnh tà ma, sửa xương đổi tánh người và trị bịnh đau trí.

Nhựt-Nguyệt-Minh
En Face gare Mythe (Cholon)

THÀNH THĂNG-LONG
ĐÃ DỜI

Bấy lâu nay nghe tiếng, bây giờ mới thấy đây, thật rõ ràng « Danh bất hư truyền » May khéo đúng MODE » kim-thời, giá rẻ thật thà vui vẻ.

Ai cũng vừa lòng.

Thang-Long
Tailleur Tonkinois
33 rue Colonel Grimaud Saigon ngan gare Cuniac-Cholon

Xưa kia ở đường d'Espagne, nhờ ơn qui đồng bào chiếu cố, nay đã dời lại phố mới, quyết lấy hết tài khéo mà đền ơn tri ngộ.

Chủ nhơn cẩn-khải

TRUNG-QUANG
39, Colonel Grimaud, Saigon
Ngan ga Cuniac,
trước chợ Bến-thành

ĐÓNG GIÀY — LÀM NÓN

Giày tây, giày ta, đàn ông, đàn bà thêu kim-tuyến và thêu cườm; có nhiều màu da tốt theo kim-thời Nón bằng liège và cây mướp, nón Singapore cũ sửa lại như mới.

Trước ở 92 Bonnard để marque Au Coq d'or, vì nhiều người làm theo, nên đổi lại.

Xin lưu ý: Tốt xấu, mắc rẻ đến mua sẽ rõ. Ở xa viết thơ thương nghị.

Chủ nhơn cẩn cáo

Muốn ăn cho ngon

Hãy đến tiệm ĐỒNG-HƯNG, sau ga xe lửa giữa, phố mới chủ Hỏa, đường Colonel Grimaud, số nhà 65 mà ăn một bữa thì biết ngon là đường nào. Mỗi ngày có ba mươi món đồ ăn riêng (suppléments Tiệm một người nấu cuisinier nấu đã luyện nghề nhứt Saigon.

Bồi nhậm lẹ, giá cả nhẹ hơn các nơi.

Khai trương ngày 30 Octobre 1929
Chủ-nhơn: Huỳnh- huận

Lời Rao Đấu Giá

Cho ai nấy đặng hay: ngày 6 Novembre 1929, lúc 9 giờ ban mai, tại hãng « xe lửa Lộc-Ninh và Trung-Châu Đông-Dương » ở Saigon số 32 Boulevard de la Somme (lầu thứ nhì) sẽ mở một cuộc đấu giá 3 sở đất đấu đặng dựng cầu hoặc xây đắp thêm đất ở con đường xe lửa từ Bong-Dong-Xo đến Lộc-Ninh.

Muốn hỏi thêm điều chi, xin do nơi hãng ở Saigon.

Xin lưu ý
Nguyễn-văn-Dương
Cựu Kinh-lý sở khám đạc Kinh-lý ngoại ngạch

Lãnh đo đất, phân ranh, chia đất, vân vân...

VilleRachgia.

GIÁ BÁO THẦN-CHUNG

Một năm	12$00
Nửa năm	7 00
Ba tháng	4 00

Mandats xin nhớ đề cho M. NGUYỄN VĂN-BÁ. Quản-lý báo Thần-chung.

Thái Bình—Dương
47 Rue Colonel Grimaud Saigon

Rọi hình theo giá bên tây.
[illegible]
Chụp đúng người lãnh hình ở các tỉnh xa, được tiền huê-hồng nhiều.

CŨ HÓA MỚI

Bổn tiệm chuyên về nghề may theo kiểu kim-thời rất khéo, và trước khi có đứng làm Quản-lý cho mấy tiệm lớn ở tại Saigon: nay Bổn tiệm mới lập ở trước Chợ-mới Bến-thành, Bổn-tiệm lại chuyên môn về nghề nhuộm và đặt áo quần lai, nỉ cũ, có thể làm lại được như mới để vừa lòng qui khách ở gần xa.

Hiệp-Thành
Tailleur
49 Rue Colonel Grimaud Saigon

DAI—PHONG—CẢNH
KHÁCH-LẦU SAIGON

Là chỗ sạch sẽ hơn hết, Lục-châu qui khách cũng đều biết rõ. Nhà tiêu, nhà tắm tại trong phòng, đi lên lầu bằng thang máy. Có chỗ để xe không tính tiền.

Giá tiền phòng

Hạng nhứt phía trước.. 3$50
Hạng nhứt phía sau.. 3$00
Chỗ mới mở ra 30 cái phòng ở tại đường Farinolle, một căn nhà một cái phòng, nhà bếp, nhà tắm, cầu tiêu máy đều có đủ, thiệt là êm ái thanh tịnh và có chỗ để xe.

Phòng dưới đất ngày đêm 3$50
Phòng trên lầu ngày đêm 3$00 và có phòng cho mướn, đồ đạc trong nhà: Bàn ghế, tủ, giường, vân, nhà tắm, phà tiêu, đèn điện. Ăn ngọn một tháng là 60$00, tiết thầy 3 chỗ 80 phòng.

Chủ-nhơn
Nguyễn-Phong-Cảnh

OFFICE
CONTENTIEUX & IMMOBILIER
3 đường Cây-mai Cholon
Gần nhà thép nơi số 488

Bao lo các vụ kiện thưa. Mua bán và cầm để đất ruộng, nhà cửa, xuất nhập cảng hàng hóa bổn-quốc cùng ngoại-quốc.

Công việc lo nhậm lẹ, huê hồng tính phải chăng. — Phòng văn gần dinh Tham-biện cũ, dinh Xá-Tây Cholon.

Directeur: François TY-LỘ

Tiểu thuyết mới

Thất hiệp ngũ nghĩa đã in rồi trọn bộ 11 cuốn 4$10 là bộ truyện tàu rất có giá trị, tả lối chân thiệt, nói về lịch-sử Bao-công tiền-sanh và trong có chép đủ những án bí mật mà Bao-công đã khám phá được trong truyện nhiều anh hùng nghĩa sĩ, đàn ông đàn bà ai cũng nên coi.

Tiểu thuyết tây như: livre national bleu et rouge, livres de poche, romans célèbres, Romans cinéma mới lại một muôn cuốn.

Ngài nào viết thơ hỏi mua Sách, truyện, vân vân... mà không gởi mandat thì nhiều trước bổn-xã xin miễn gởi vì nhiều ngài đã bảo gởi lãnh hóa giao ngân lại không lãnh— Hiện giờ còn gần 100 commandes không có mandat.

TÍN-ĐỨC THƯ-XÃ
37, rue Sabourain, Saigon

TẠI RẠP HÁT BÓNG
CASINO de SAIGON
Bữa 1er Novembre 1929

?

TRANG BÔNG CƯỜM
(COURONNES)
TRƯỚNG, LIỄN, HẮNG
CÁC THỨ ĐỒ BẠC
ĐỒI-MỒI ĐŨA NGÀ
KÔN MĂNG CẦU, GIÂY
CỦA ANNAMLAM RA

Bán Sỉ — LA TORTUE
PHAN-TRUC-TRAC
[illegible], Sabourain — SAIGON — Bán Lẻ

Các ông chủ xe hơi nên chú
CAROSSERIE PEINTURE
Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng, sơn xe hơi thiệt tốt và mau, sửa đủ các thứ máy xe hơi rất cẩn thận, đóng thùng xe rất mau, kiểu rất đẹp.

May mui xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu thiệt ngộ. Sáng đưa làm chiều lấy xe, không mất công chờ đợi. Charger bình accus, bảo lãnh đủ ampère, dùng được lâu.

Các qui khách ở Lục-châu muốn hỏi công chuyện về xe hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp-Thạnh
Bùi-Kí ái, Directeur
168 Bd. Galliéni — SAIGON
Téléphone n°178
Đường xe điện khi Cholon

Nhà đóng giày
NGOC-SANH
22, Rue Farinolle Saigon

Chúng tôi có thợ thiện nghệ đóng giày đàn ông và đàn bà theo kiểu kim-thời đẹp lắm

Cách đóng riêng của chúng tôi sáng chế ra tùy theo chơn của quí ông, quí bà không đâu sánh kịp, Làm đã mau, giá lại rẻ. Xin quí ông quí bà quí cố chiếu cố, chúng tôi rất cám ơn lắm.

Rue de Verdun N° 4
—Saigon—

Thợ đèn có bằng cấp đấu-xảo từ năm chợ phiên 1928. — Được nhiều phần thưởng ban khen về sự sửa đèn, xe, quạt máy, magnéto, dynamo, bình accus.—Sửa kỹ hơn các nơi, có bảo lãnh sự chắc chắn.

Nguyễn-văn-Quang Kính-cáo

Nhựt Dụng Từ Hàn

Ấy là tên của quyển sách có đủ những mẫu trước tờ giấy thuộc về Bằng khoán ruộng đất, như là: tờ tương phân, quân phân, chúc ngôn, tông chi, tờ hội bổn tộc phá hương hoả, tờ bổn tộc cử thứ bộ lập Hương hoả, mãi lại thục, mua bán, cầm cố cho đổi. vân vân.... mọi tờ đều chỉ rõ ràng phải làm sao cho đúng theo luật Hộ của người bổn quốc, còn tờ nào phải bị hủy bỏ; đã hết lâu, nay in lại lần thứ nhì, có thêm sửa đổi lại nhiều.

Giá mỗi cuốn........1$00
Tiền gởi 0,20

Ai muốn mua xin viết thơ và mandat cho:

Monsieur Lê-văn-Giỏi, ở Saigon đường Pellerin số 97.

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC
ĐỨC-LỢI
105-109 Rue d'Espagne - Saigon

Bổn tiệm mong ơn qui vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sẵn 100 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, chạm cẩn rất khéo, rất hạp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiến, tranh, liễn, bình phong cẩn chạm rất xảo, tủ kiểu, bàng trắc và gỗ.

Đồ thau: Lư, chơn đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt, kiểu kim thời, bình bông và các món bằng đồng đen khắc tam khí chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu màu, tranh, áo gối, sắp bàn, vân . vân . . ,

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong tấm lòng hạ cố của qui khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm! »

Chủ nhơn kính cáo
PHÙNG-VĂN-LÂM
105-109 Rue d'Espagne. — Saigon

NHÀ NGỦ MỚI
mà chủ cũ hiệu là:
Tam-Ky Khach Lâu
ở đường Bd Galliéni số 11 13-15 17-23 29 Saigon

Chỗ này là nơi đường lớn có xe điện ra vô Saigon và Cholon ngan nhà ga Mytho, Biênhòa và gần chợ mới Saigon lấy làm cận tiện cho qui khách lắm.

Mỗi phòng rộng lớn đều có phòng tắm, cầu tiêu riêng trong phòng.

Chủ-nhơn
HUỲNH-HUỆ-KỲ

«Bijouterie Tonkinoise»
NGOC LAN

Có thợ làm vòng, xuyến, chuỗi hột, hoa tai thiệt khéo.

Cordonnerie HỢP-THÀNH
Đóng giày tây và giày đờn bà đủ các màu da theo kiểu kim-thời, thiệt đẹp, và chắc chắn.

Có may ballons d'association đã thiệt bền. Và có làm ấm đựng nước trà bằng da và bằng mây thiệt tốt.

Xin qui ông, qui bà chiếu cố cho, bổn hiệu rất cám ơn vô cùng
Nay kính mời.

Phạm-văn-Tâm, *Propriétaire*
Bd Albert 1er N.—117-119
Dakao—Saigon

Tiệm bánh tây danh tiếng

31. 33. Rue Sabourain Saigon
làm đủ thứ bánh paté, Sandewichs, bombe glacée thường ngày và đồ điểm tâm, đồ giải lao. Bao làm các tiệc trà, tiệc rượu và làm các thứ bánh lớn nhỏ có bông, có chữ dùng theo đám tiệc. Xin qui khách tới tiệm tôi thì đặng vừa lòng không sai.

Kính cáo
Nguyễn-văn-Dầu

MỚI LẠI

Dĩa hát tiếng bắc nhiều thứ thiệt hay. Đại-lý độc-quyền bán cho ba hãng tại Nam-kỳ, Pathé, Victor, Béka. Có nhiều dĩa Đào Tiêm. Kép nhứt, hát.

Bán tại tiệm ĐỖ NHƯ LIÊN
91-93 Đường d'Espagne Saigon
Điện-thoại-số: 690

Electric-Photo
84. Boulevard Bonnard. 84
— Grands portraits —
— Photo industrielle —
— Travaux d'amateurs —

Chụp hình bằng đèn điển ngày và đêm đều đặng xin, mời qui khách và qui đồng bào đến viếng một lần cho biết. »

PHÒNG-NGỦ-MỚI
hiệu
DINH-CÔNG KHÁCH-SẠN
53-55 Rue Colonel Grimaud Saigon (Ở trước Chợ-mới Saigon)

Phòng thiệt rộng rãi và sạch sẽ. Boy có khuông phép và lễ-thiệp.

Giá tính rẻ hơn các nơi. Chỗ rất thanh tịnh và mát mẻ.

Chủ-nhơn:
Đinh-công-Sanh

Trường dạy cầm bánh xe-hơi

26 Rue Lacotte (*thường gọi đường cây dừa*)

Ở bổn trường có lãnh sửa máy xe hơi, dạy cầm bánh và máy móc xe hơi trong xe hơi: Học mau thành nghề. Làm kỹ. Giá rẻ

Xin đồng bào lưu ý.

Lê-văn-Thông
Mécanicien

Trung-Thu Trung-thu

Nay đã tới ngày: xin mời qui-khách lại hiệu AN-THÁI N° 3, *rue Filippini Saigon*, mua bánh Trung-Thu bắc về ăn chơi.

Còn qui-khách có cần dùng làm bằng-đồng bằng-đà, con đều đồng, cũng nên lại hiệu AN-THÁI sẽ đặng vừa lòng.

AN-THÁI-HIỆU
Cẩn-khải

LA VIOLETTE

Vẽ chơn-dung ngó mặt người sống. Rất mau, rất khéo.

Vẽ sơn-thủy thờ và treo trong nhà.

Tại nhà « La Violette » có chưng hình vẽ.

Lãnh rửa hình và rọi hình ra lớn, có màu không phai. Rất mau, rất kỹ, giá rẻ.

Hãy đến xem.

Ai muốn rước họa-sĩ về nhà vẽ chơn-dung, hãy đến thương lượng.

Lê-trung-Nghĩa
Kính đốn.
N°30 rue Chasseloup-Laubat
(góc đường Massiges)

Dịp may ít có

Muốn bán rẻ một chiếc canot bề dài 6m50, bề ngang 1m50. chỗ ngồi, vỏ bằng tôle kẽm, 4 máy 14 mã lực. Dồ mui bằng giá tỷ, có mui, có kiến là phủ.

Do nơi M. Tăng-Diệc-Thành *Agent technique des Travaux Publics Saigon.*

Phật ra đời

Người phàm trần, hay buồn lung theo tình dục mà mất phải nhiều bịnh hiểm nghèo. Ai rủi vướn các chứng ấy, nhứt là bịnh ghiền hãy tìm đến.

Sư Nguyễn-Trọng-Đạm
Nj 258 rue Chasseloup-Laubat
(Saigon)

xin điều trị, thì bịnh chứng đã tiêu trừ, mà sức người lại thêm mạnh khoẻ.

Kiến chụp hình hiệu:
ELECTRA
LÀ TỐT NHỨT.
CÓ TRỮ BÁN TẠI:
PHOTO-THAI-SANH
166, Rue des Marins Cholon
Hỏi điều chi cũng trả lời.

« PHẢI HỎI CHO ĐƯỢC »
NHƠN-SÂM
TRƯỜNG THỌ BÁ BỔ HƯỜN

Là một thứ thuốc đại bổ tinh thần, khí huyết vận-hành, tay chơn mạnh-mẽ; bất luận đờn ông, đờn bà đều dùng đặng cả. Thường thường mỗi ngày uống nó thì càng tốt, sẽ thấy công hiệu chẳng sai. Giá mỗi hộp (một hườn) 5p.00.

Xin qui-vị có mua hãy nhìn cho kỹ nhãn « Con Cọp » hiệu Vạn-hỏa-Xuân (dược-phòng) n°25 Rue Schroder chợ mới Saigon.

Bổn đường cũng có chế đủ thứ: Cao đơn huờn tán, dược dầu, dược thủy: mỗi thứ đều linh nghiệm vô cùng. Ở xa muốn hỏi điều chi, xin viết thơ thương nghị, cách dùng có chỉ trong toa.

Phan-bá-Thiên
KHÁCH-SẠNG
Đường Khải Định, Phanthiết
(*Sau rạp hát Cinéma Théâtre*)

Lập ở chỗ cao ráo mát mẻ, trên dưới có 12 phòng rất rộng rãi, cách sắp đặt theo lối kim-thời, đồ đạc đều mới cả, có garage, cầu tiêu máy. Nói tóm lại là một cái nhà ngủ rất hoàn-toàn, rất sạch sẽ, không thua chi mấy nhà hàng lớn Saigon.

Không tiện nói nhiều, chắc qui qui khách cũng đã hiểu, chỉ dám mong rằng khi nào qui khách có đến Phan-thiết xin mời lại phòng tôi nghỉ một lần thì biết cách sắp đặt của chúng tôi ra sao và sau nữa là qui-khách giúp cho đồng bang được vững bền trên đường thương mãi, chúng tôi rất đa tạ và cảm ơn.

Chủ nhơn kính cáo

Hột xoàn đâu tốt?

Hãy lại tiệm ngành của ông J. GIUNTOLI ở đường Catinat Saigon, thì có đủ thứ, nước thiệt tốt, giá thật rẻ có nhiều thứ các mặt xuôn, hoặc hột xoàn giá đến 2000$ một carat.

Quản-Lý:
Huỳnh-v.-Thông đít Quế

HUE

Tiếng nổ ở Bắc-giang

Chiều ngày 30 Septembre, tại làng Mỹ điền thuộc huyện Việt-yên tỉnh Bắc-giang thình lình nghe có tiếng nổ long trời lở đất. Người làng đổ lại thì thấy cái nhà có tiếng nổ đó mái nhà và tường đất văng đi chừng 10 thước tây, nhà có 3 người ở, 2 người chết, 1 người còn ngáp ngoải, 10 phút sau cũng tắc nghỉ nốt. Lập tức dân làng đi báo huyện và báo tỉnh. Hôm sau thì có quan công-sứ tỉnh ấy, quan thanh tra mật-thám và các quan khác tới đó khám xét.

Ba người bị nổ chết đó, một người có giấy thuế thân, đề là Nguyễn công Tạo 23 tuổi ở huyện Gia bình (Bacninh), còn 2 người kia thì không biết căn cước là gì, nên nay có vỏ sò lò lùng lớn nằm cái nát, và đây những mảnh gạo nát vụn và mảnh thủy tinh, với 1 bộ máy móc gì đó; gần tường con có máy nạp thuốc súng sót lại.

Chủ nhà ấy là 1 người làm bánh đa, quan tòa hỏi thì y khai rằng: cái nhà y cho Nguyễn-c-Tạo thuê, 2 người kia do Tạo đem đến, y không biết tên là gì. Còn 2 em trai người chủ nhà thì đã trốn mặt từ khi mới có tiếng nổ, các quan đã bắt tên chủ nhà ấy và sai lý trưởng tầm nã 2 em của y. Chiều ngày 1er Octobre, tuần phủ tăng đó thấy có 1 người tên là Yên vợ vẩn tới đó, trong mình có 2 cái giấy thuế thân và 15 đồng, với 1 bức địa đồ. Hỏi đi đâu thì người ấy trả lời là tới thăm 1 ông dạy học mà không biết tên ông đồ ấy là gì, đưa lại với ông đồ kia, thì ông đồ chối là không quen người đó. Tức thì tuần phủ bắt giải cả ông đồ và người tên Yên đó. Hiện nay sở mật-thám còn đương tra xét việc này nghiêm nhặt lắm.

KỸ NGHỆ BẮC-KỲ

AN-KỲ

Bán rất nhiều kiểu ghế salon và tủ v. v. Trắc, gỗ, cẩn chạm rất sảo, tiền kim thời và chắc chắn.

Đồ đồng: Lư, chân đèn, hạc, lục bình v. v. đúc toàn theo lọc, nhiều kiểu đẹp và hợp thời.

Mời quí khách dời gót ngọc tới mua dùm xin tính giá rẻ, vì muốn bán nhiều, chứ không ham lời nhiều. Xin quí khách lưu ý cho Bổn tiệm rất cám ơn.

Chủ-nhơn kính cáo
DƯƠNG-VĂN-TÀI

Kế chợ mới Saigon số 114 đường d'Espagne

Thương-Mãi Học-Đường

2,4,6. Rue d'Adran — Saigon

Dạy viết tắc, đánh máy chữ bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác.

Các lớp học có giáo-sư có bằng-cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ và từ 18 giờ tới 19 giờ rưỡi.

TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG.

Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút toán và đánh máy.

XEM QUA CÁC BÁO

Các chốn thôn quê nên có nhà xem sách

Việc cần thiết thứ nhất ở cái buổi tiến-hóa nầy, thì không gì bằng việc khai trí cho dân. Hiện nay ở các chốn thôn quê, trường sơ-học đã lần lượt mở thêm mãi ra, con trẻ ở các chốn thôn quê có đã được tiện nơi theo học, đó là một việc đáng mừng, không phải nói thì ai cũng biết cả rồi. Còn đến những người đứng tuổi giở lên, nhất là ở những nơi xa lánh phần nhiều người cả đời chỉ loanh quanh ở trong nhà, con mắt không trông khỏi ngọn tre đầu làng, không biết trong nước có những việc gì, và thế-giới có những nước nào nữa Dân trí chưa khai thông, thì cuộc tiến hóa còn mong gì được nhanh chóng. Bây giờ muốn cho người ở các chốn thôn quê, được chỗ tiêu nhàn có lợi, mà trí thức lại mau mở mang, thì không gì bằng mỗi làng mở nơi đọc sách đọc báo. Những làng đã có trường sơ học rồi, thì công việc lại càng dễ. Trích một số tiền ở trong công quĩ độ ba bốn trăm, làm ra một cái thư viện (làm liền ngay với trường học, cho phụ thuộc về nhà trường, để tiện sự coi sóc. Mua các thứ báo quốc-ngữ và lựa mua các sách quốc-ngữ, hoặc văn xuôi, hoặc van vần, có bổ ích về đường đức dục và về đường trí dục để vào đó. Buổi trưa và buổi tối, người trong làng đều được phép đến đọc sách đọc báo (nhưng không cho mượn sách mượn báo đem về nhà, để phòng sự thất lạc và các tệ đoan khác). Một tháng độ ba lần hay bốn lần, hoặc buổi trưa, hoặc buổi tối, hội họp con em ở trong đình hay ở trong trường học, mời các thầy giáo đến, trích những tin đăng ở trong tờ báo, việc ở trong nước và việc ở thế-giới, cái gì có ích về việc mở rộng trí khôn cho người ta, cùng các bài lý luận thuyết có bổ ích về trí dục hay là đức dục thì đọc lên và cắt nghĩa cho rõ ràng công chúng đều nghe lại lấy ý mình mà bàn tán dần dụ thêm vào cho người nghe vui tai và dễ hiểu, khi đầu thì còn là mới lạ, chắc cũng chưa có mấy người vui lòng đến nghe nhưng lâu lâu rồi quen đi, cũng nhiều người lấy làm vui thích mà không thể bỏ được nữa.

Ở các nước văn minh tiên tiến số người biết đọc biết viết đã nhiều mà người ham đọc sách đọc báo cũng nhiều cho nên dân trí lại càng khai thông, mà trình độ văn minh lại càng ngày càng cao lên mãi. *Nước ta* xưa kia theo học chữ nho, là chữ ngoại quốc rất khó, số người biết chữ trong nước, nghìn người chưa chắc đã được một người, vì thế có nước đã mấy nghìn năm, mà vẫn phải đứng vào cái địa vị bán khai, cơ hồ không thoát khỏi cái công lệ đào thải ở trong trường thiên diễn. Bây giờ may có chữ quốc-ngữ là một thứ chữ rất dễ hiểu dễ thông chúng ta cũng nghĩ cách nào cho số người biết chữ ở các chốn thôn quê một nhiều thêm lên, dân trí có khai thông, thì sự tiến hóa mới mau có kết quả tươi tốt.

Bản quán dương định tổ chức một nhà xem sách, trước hết hãy thí nghiệm trong một dân làng nếu quả có thành hiệu, thì sẽ xin với chánh-phủ giúp đỡ cho, rồi lần lượt thi hành khắp cả các nơi thôn quê. Bản quán hiện đã viết thơ gởi đi các hãng sách ở Hà-thành hỏi các mục lục sách quốc ngữ hiện đã xuất bản, và giá cả thế nào lại xin tính *một* giá riêng để giúp đỡ các dân làng ta về việc làm xem sách. Vậy các bực đàn anh đàn chị, có vị vọng, có quyền lực, có nhiệt thành có nghị lực ở các chốn thôn quê, tưởng nên nhân dịp này mà đứng lên hô hào tổ chức, tốn phí ít mà công việc lại mau thành. *May* ra sau này ở các chốn thôn quê thư-viện cũng như học đường cũng dần dần mở thêm ra mãi; trẻ con đã tiện nơi học tập, người lớn lại sẵn nơi đọc sách đọc báo, để rộng kiến văn thêm trí thức, tiêu nhàn một cách có ích lợi, thì cuộc tiến hóa của xã hội Việt-nam bây giờ, và tiền đồ của dân tộc Việt nam sau này, mới có phần trông mong được, Các bực: đàn anh đàn chị có vị vọng, có quyền lực, có nhiệt thành, có nghị-lực ở các chốn thôn quê nghĩ sao.?

NRUNG-BẮC TÂN-VĂN

XEM QUA CÁC BÁO

Nói chuyện văn-chương

ĐỌC VĂN TIỀN-BỐI

THƠ BÁN THAN

Một gánh càn-khôn quẩy xuống ngàn.
Hỏi chi bán đấy? Dạ rằng than.
Ít nhiều miễn được đồng tiền tốt,
Hơn thiệt nài bao gốc củi tàn!
Ở với lửa-hương cho vẹn kiếp.
Thử xem sắt-đá có bền gan.
Nghĩ mình nhem-nhuốc toan nghề khác
Lại sợ trời kia lắm kẻ hàn!

Bài thơ nầy là một bài thơ nôm cổ của ta. Ý nghĩa bài thơ, không phải là mỗi lúc nhận ngay được. Phải biết cái thân-thế, cái hoàn-cảnh của tác-giả, mới có thể biết được hoàn-toàn các ý-tứ thâm-thúy trong thơ.

Trần Khánh-Dư nguyên là tôn-thất nhà Trần, vì có tội phải cách chức đuổi đi, ông phải làm nghề bán than độ-nhật. Than ôi! tấm thân khanh-tướng giòng giống ngọc vàng, phút chốc bỗng hóa thân áo ôm khố rách. Đời người thay đổi như thế ai mà không xót dạ đau lòng! Huống chi ông Khánh-Dư không phải là nhà đạo đức, ưa thú lâm tuyền, không phải thái độ nhà nho, lấy nhàn làm quý. Ông là một người võ tướng, những mong mang thước gươm giúp nước, giúp nhà, để tỏ mặt anh hùng trong vũ trụ. Thế mà phút chốc phải buộc vòng cương tỏa, cái công danh bỗng hóa ảo mộng trong đời. Gánh một gánh than, nghĩ đến nhà đến nước, bước đi một bước, cái nỗi đau lòng của ông chắc lúc nào cũng nặng nề trong khối óc!

Cái nỗi đau lòng đó, chỉ muốn gặp một người tri kỷ để giãi bày. Nhưng trong đời mấy kẻ tri âm, mà kẻ tri âm đó, ế đâu lại ở trong hạng người đốt than kiếm gạo! Vì vậy, trong óc ông còn chất mối thương dân, trong lòng ông còn nặng tình yêu nước, hễ gặp ai biết mình là ông bày giải cho hả hê...

Dịp đâu may mắn, đương khi lẻo đẽo gánh than thì đức Hoàng-Đế đương triều trông thấy. Mà đã may lại may đủ mọi đường, giữa lúc đức Hoàng đế trông thấy đó lại là lúc quốc gia đương cần đến nhân tài. Vua cần người thì vua triệu được, lẽ ấy là lẽ cố nhiên. Cứ ông *Khánh* Dư có cần vua, thì dẫu muốn giáp mặt ông thị vệ của vua cũng khó. Nhưng lúc nầy là lúc vua đương cần đến những người như ông Khánh-Dư, nên ông mới được cái hân hạnh đứng chầu long giá. Muốn thử xem tấm lòng hoài tưởng của ông ra thế nào, vua liền sai ông làm thơ. Cái lối sai làm thơ ấy tức là một lối tuyệt diệu để ướm hỏi ý tưởng mọi người. Còn về phần ông Khánh Dư đã được người có quyền sinh sát mình hỏi đến ý kiến, những điều xưa nay mình vẫn ước vọng sẽ được dịp giãi bày, thì còn thú gì bằng nữa! Ông liền ứng khẩu đọc luôn.

Đứng trước mặt Thiên tử, nếu không phải là người có tài mẫn tiệp, còn đứng đập óc nặn chữ, thì chỉ cho khỏi mất rồng nổi giận... Nhưng không, trong lòng ông đang hoài bão chứa chan, như nước cả chỉ đợi sóng đập là đê vỡ. Thình lình lại gặp người khêu gợi, tự nhiên như mở đường cho nước tuôn ra. Nên chi lời vua hỏi đoạn, ông liền ứng khẩu nên thơ... Hoài tưởng của ông, khí phách của ông, giá nói ra thì chưa biết đến mấy muôn nghìn tiếng, nhưng buộc vì lối thơ, ông phải rút lại trong 56 chữ đó, mỗi chữ tức là một tiếng nói tự trong lòng ông đưa ra, mỗi câu tức là một mảnh óc ở trong khối óc ông giải ra...

Một gánh càn khôn quẩy xuống ngàn

Cái gánh than của ông, tức là non sông vũ trụ, gánh than của ông tức là xã tắc sơn hà. Non sông một vai gánh nặng, hết lòng phù nước phò dân. Hai chữ càn-khôn của ông thực là tỏ cái dởi của một kẻ trượng-phu hào kiệt. Nhưng cái gánh càn-khôn đó đã nặng mà lại phải xuống ngàn, tức là ông am chỉ thân ông đã bao phen gánh vác công việc quốc gia trong cơn nguy biến, nhọc sức đau lòng!

Ông đã hết lòng vì nước vì nhà như thế, thì tấm thân ông còn có quản gì! Miễn sao được đủ ăn đủ mặc thì thôi, dầu hơn dầu kém, dầu thiệt dầu thua, ông vẫn không nài gì cả. Tấm lòng ông là chỉ cốt sao đền được ơn vua, trả được nợ nước, ơn ngoại giả thì.

Ít nhiều miễn được đồng tiền tốt,
Hơn thiệt nài bao gốc củi tàn.

Đó, cái dởi của ông tung hoành những thế nào, sự nghiệp của ông to tát là bao nhiêu, ông đã nói ra cả, thưởng phạt công danh thế nào ông cũng ưng, chỉ mong sao cứ suốt đời được giữ cái chức vụ ấy mà giúp nước là ông hả dạ. Tấm lòng trung trực của ông chỉ muốn có thế mà thôi.

Ở với lửa hương cho vẹn kiếp,
Thử xem sắt đá có bền gan.

Nhưng than ôi! trời có để cho ông cứ nguyên như thế đâu, tấm lòng ông sở vọng mà không được. Ông lại toan xo y nghề. Xoay nghề của ông là không đem thân giúp đời nữa, xoay nghề của ông là không làm tôi tớ triều đình nữa.

Nhưng tuy ông muốn xoay nghề, mà tâm tình ông vẫn không nỡ, trí khí ông vẫn không ưng. Là vì sao? Là vì tấm lòng thương dân của ông bắt buộc, là vì tấm lòng yêu nước của ông xui nên, là vì ông vẫn.

Lại sợ trời kia lắm kẻ hàn!

Ông tin tài ông có thể trị nước yên dân, ông sợ buông tay ra thì quốc gia ông bị suy sụp, nòi giống ông bị lầm than... Thân ông đã hứa cho nước, ông đã là người con trung-thành của nước sống chết ở đấy, nhục vinh ở đấy, tuy vì bọn giá áo túi cơm không biết rõ tài ông, không hiểu thấu ruột ông mà ông phải xa chốn đế đô, lủi thủi quãng rừng gánh củi đốt than.

Tưởng đến cái thân thế ông, cái cảnh ngộ ông, ở quãng đời như thế là nhem nhuốc, đã toan thay nghề đổi chí, dứt tình với cố quốc giang sơn... Nhưng nếu chỉ ông quyết nghề ông bỏ, than kia mà hết thì lại sợ trời kia lắm kẻ hàn!

HÀ-THÀNH NGỌ-BÁO

MẤY ÔNG BÁN ĐỒ GIA VỊ VÀ BÁN HÀNG CƠM

Mấy ông sẽ được lợi nhiều và sẽ làm vui lòng những bạn hàng của các ông, thì nên đem rượu mua tại hãng ESPÉRIQUETTE.

Rượu này nhứt là của người Lang Sa chế ra. Những người Lang Sa hảo và biết dùng rượu ngon, thì dùng rượu của hãng ông ESPERIQUETTE.

J. ESPERIQUETTE
VINS LIQUEURS SPIRITUEUX
155 RUE D'ESPAGNE SAIGON

Thuốc điếu TAM-SẮC

Hút không khô cổ.
Người Annam rất ưa dùng.

ĐÂU CŨNG CÓ BÁN

ĐẠI-LÝ:
Hang Cie de Commerce et de Navigation d'Extrême Orient = SAIGON

TRƯỜNG
Nguyễn-Văn-Mùi
10, Rue Martin des Pallières, 10
Ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. *Nếu* liệt-quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường coi sách đó thì biết.

Chuyên dạy khoa

Bút toán Thương mãi. Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho lời lỗ, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi. — Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp, cách đánh những giấy tờ nhà buôn, luật sư, nhà nước, ngân hàng v.v.

Viết thơ từ đơn trạng theo nhà buôn và các cách làm những tờ phiếu giấy nợ cùng các giấy tờ hành của nhà buôn và ngân hàng (Documents commerciaux). Hai khoa này dạy giảm.

Cả đều chỉ muốn hỏi chuyện xin v tới thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trạng bằng máy viết và in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur, làm mau và kỹ.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn, trong theo luật, làm kỹ lưỡng và mau.

FEUILLETON N° 3 24 OCTOBRE 1929

MỘT ĐẢNG BÍ MẬT

Tác-giả : LIEN CHI

— Ta coi người khi phách n ang tàng, tâm can đúc bằng gang thép, có sợ chi những đồ bỏ nầy. Ta nói người tụi bây ám sát kia vẫn còn sống, máu ta vừa uống đây chỉ là rượu đỏ ! Súng sáu vừa coi phát buồn cười ! Đứng lên, cái xác chết và chết giả kia, cô chẳng mi chỉ làm rũng chi được kẽ nhát gan!

— Mi là ai ? mi là ai ? ba trăm con ma sừng sỏ tuốt gươm ra cùng hỏi ? Khách từ từ đưa con mắt sáng ngời nhìn tụi ma. Nhìn tới đâu dẹp nọ khí tới đó, gươm lần lần bỏ vào vỏ hết. Tiếng dõng dạc và nghiêm nghị của khách vang động trong hang núi :

« Ta là « *người ấy* » hỏ còn là ai nữa. Sáu ma-vương chưa ra trình diện còn đợi chừng nào ? ».

Tụi ma không nhúc nhích.

— Còn giả ngộ chi hoài ! Vậy chớ ai kêu tụi bay tới đây ?

Một ma-vương đở lời cả tụi nói: « Nguyên soái chúng ta Nhưng nguyên soái đi mây về gió, xuất quỷ nhập thần, chúng ta chưa hề biết mặt. »

— Tụi bây không có cách chi nhận được người sao ?

— Có, ta biết nhưng chỉ mình ta biết mà ta chưa hề có hở cho ai hay.

— Vậy mi công bố lên.

Ma-vương ra chiều lưởng lự.

— Không sao ! Mi cứ nói. Giờ làm việc đã tới rồi.

Ma-vương hình như không chịu nổi cái sức đè nén vô hình của khách lạ, quay đầu lại nói to lên rằng:

— Người đeo trước ngực một hạt kim cương trên có khắc hai chữ bằng san hô đỏ.

— Hai chữ chi ?

— D.T. Đạo-trích.

Khách liền lấy tay khoát vạt áo bành tô, một hạt kim cương chói lọi lộ ra, trên có hai chữ Đ.T.

— «Nguyên soái, Nguyên soái ! » Tụi ma-vương thất kinh phủ phục.

Sáu ma vương đồng tiến lên cúi đầu xuống thưa rằng :

« Xin nguyên-soái truyền lệnh chúng con xin theo lập tức ».

Đạo-trích lên dọng nghiêm nghị phán rằng :

« Đồng đảng giải tán. Sáu tướng quân ở lại có việc cần ».

Đạo-trích vừa truyền chưa dứt lời mà bọn ma kia liền biến hết.

— «Đồ tế cờ đâu ? » Đạo trích hỏi.

Các ma-vương liệng ra giữa chùa vật chi tròn tròn lăn đi lăn lại, nhận kỹ thời là năm cái đầu người, cổ còn dính máu, trông rất ghê gớm.

— «Sáu tướng sao có năm đầu lâu ? » Đạo trích gắt hỏi ?

Ma-vương thứ sáu, mạnh bạo bước ra, cười gằn mà thưa rằng :

« Xin lỗi chúa thượng. Đáng lẽ một cái đầu hạ thần xin nộp sáu cái ». Vừa nói vừa thò tay vào túi làm bộ tìm kiếm cái chi chi, vụt chỉa một cây súng sáu vào bọn kia dõng dạc tỏ lên rằng :

« Hàng ngay lập tức, không chẳng còn hồn »

Sáu người kia dựt mình, cùng giơ tay lên.

Người cầm súng, khanh khách cười, vuốt râu mép mà rằng :

« Giỏi thiệt ! Thế giới nầy là thế giới nào. Mà bọn bây còn dám giở trò quái gở, giết người không kiêng nể gì ai ? Oan hồn ở nơi đó thành kia đương mượn tay ta mà trả thù cái thủ đoạn khốc hại của chúng bây ngay bây giờ ».

Đạo-trích trả lời một cách chua xót :

« Mi là khách bàn quan sao khéo đa sự mà chi làm trắc trở công việc bọn ta. Còn lắm kẻ ăn cướp giả mạo hơn chúng ta nhiều sao pháp luật không bắt ? Họ ăn cướp ban ngày, ta ăn cướp ban đêm. Họ ăn cướp có giấy phép, ta ăn cướp không có giấy phép nhưng cũng là một tuồng ăn cướp. Sao họ được thảnh thơi ra vào mà ta phải truy tầm khốn nạn ? Vì người đời cư xử không công như vậy nên ta giết bớt cho bỏ ghét. Bao giờ họ chết hết ta mới hết giận.

— Thôi thôi mi dừng khua môi múa mỏ làm chi cho nhọc. Muốn sống bỏ ngay mặt nạ ta coi.

Vừa nói anh ta tiến lên.

Đạo-Trích cau mày, trợn ngược đôi mắt, sẽ dậm gót chân một cái, bỗng nghe một tiếng nổ ghê gớm, cát bay mù mịt, cả tòa cổ-miếu không còn thấy hình dạng là đâu, mà bảy người nọ cũng biệt tâm tích...

IV

Mấy bữa sau thấy mấy hàng chữ rất to in ngay trương đầu các báo :

« *Nói thêm về vụ án mạng xảy ra* « *vừa rồi.*

« Hôm hôm kia, ngoài bắc mưa to gió lớn, sấm sét rất nên dữ dội tuồng như thiên lôi nổi giận muốn ra tay quét sạch lũ ma tác quái dưới trần gian. Mà quả vậy vào hồi nửa đêm, sét đánh nhằm ngọn núi Tản-Viên làm sập hẳn một tòa cổ-miếu đã từng có bút tích của các nhà thi sĩ trứ danh triều Lê. Sớm mai người ta thấy dưới chân núi mấy cái xác và năm cái đầu lâu. Xét mấy căn cước thời mới biết đó là đồ đảng bọn Đạo-Trích là một bọn ăn cướp trứ danh đã từng làm náo động miền Cực-Đông. Sở mật thám vẫn truy nã bọn đó mà chưa bắt được, đến nay phải mượn tay thợ tạo mà đưa hồn chúng nó xuống cõi Diêm-vương. Thiệt là thiên bất dung gian ».

« Còn năm cái thủ cấp kia đã trả lại con cháu những người bị nạn để khâm liệm mà mai táng».

« Vụ án mạng bí-mật nầy thế là liễu kết ! Nhân tiện nói đến vụ ám sát nầy sở mật-thám cho hay một sự rất nên ngạc nhiên là trong các phòng đã xảy ra vụ ám sát nầy, cửa ngõ đều khóa lại phía trong cả. Vậy không biết trước kia chung thủ đi ngã nào mà vào, ngã nào mà ra, không lẽ thằng thiên hay là độn thổ. Nhưng việc nầy đã liễu kết thời đó chỉ là một câu hỏi của khách tò mò mà thôi ».

* *

Tối hôm mồng một tháng tám. Quan huyện *Hoàng* đang thiêm thiếp giấc nồng trên một cái giường Hongkong. Ngài đã già hưu trí rồi, nhưng trong mười mấy năm quan trường ngài cũng có dành dụm được vốn nên kể ra cũng là hạng cự phú ở Hanoi.

Một cô thiếu nữ ngồi gần đang đọc tiểu thuyết cho ngài nghe.

Bà chị ngài, rón rén bước lại gần sẽ nói :

— « Cô Hai tôi về. Hôm nay con ở đưa các cháu về quê chơi, nhà còn có một mình cô với thằng bếp thôi đây » !

— Dạ, cô thiếu nữ trả lời. Không sao, Bà đừng ngại, như cháu đã hứa cháu sẽ ngủ ngay giang phòng bên cạnh và để cửa thông hai phòng.

Bà nghe nói cũng hơi yên dạ.

Bà vừa bước ra thì có chú Bếp vào. Quan Huyện nghe tiếng nói chuyện, mở mắt ra thấy chú Bếp thì nói :

— « Bếp, chú còn nhớ lời ta dặn không ?

Chú nên xem lại chuông điện dưới phòng chú có còn kêu không

(*còn nữa*)

BẠN HÁT KIM THỜI

« AN-LAC »

(Hiệu mới của TÀI-ĐỒNG-BAN)

Sẽ hát tại rạp *MODERN CINÉMA* từ 1er tới 11 novembre 1929

Bổn ban vẫn về Saigon đã lâu mắc lo tập cho được nhiều tuồng mới lạ, sửa san lớp lang lại cho khác hơn các gánh và cho đúng kim thời. Như hát Tây-Du thì sẽ có biến hóa mầu nhiệm mà thuở nay chưa gánh nào bày ra.

Hiện nay bổn ban sắm nhiều Sơn thủy, y phục, giáp mão mới tốt và nhiều đồ theo cuộc bí mật. Còn đào kép thì đông đảo hơn trước.

Kính mời quí-ông quí-bà thừa nhàn đến xem trước mua vui sau giúp bổn-ban cho mau tấn phát.

Rất cảm ân

Nay kính thỉnh

Chủ-nhơn : NGUYỄN-VĂN-CU, *Mytho* ; NGUYỄN-VĂN-TÁM, *chef du 3e quartier de la Ville de Saigon.*

Thị-Trường tiêu-tức

Ngày 23 Octobre 1929

GIÁ BẠC 10 F. 60

GIÁ LÚA (kể 100 kilos)

Vinhlong	8.46
Gocong	8.75
Baixau	8.75
Baclieu	8.90
Cambodge, thứ trắng	8.16
Cambodge, thứ đỏ	6.84

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	13.59
Gạo số 2	13.02
Gạo số 2	12.27

TIN TÀU

TÀU TỚI

Ở PHÁP SANG
- Cap St Jacques 26-10
- Chenonceaux 29-10
- Lieutenent de la Tour 30-10
- Chantilly 8-11
- Linois 8-11
- Athos II 12-11
- Chef Mécanicien Mailhot 11-11

TÀU và NHỰT
- Général Metzinger 25-10 17 h.
- André lebon 8-11

Ở BẮC VÔ
- Commandant Mages 26-10
- Forbin 2-11
- Compiègne 30-10
- Le Kouang-Si 31-10
- Claude chappe 27-10

TÀU CHẠY

SANG PHÁP
- Général Metzinger 29-10
- Commandant Mages 28-10
- Compiègne 2-11
- Le Forbin 5-11
- Kouang Si 3-11
- André lebon 11-11

TRUNG và BẮC
- Claude chappe 31-10
- Cap St Jacques 30-10
- Chantilly 11-11

TÀU và NHỰT
- Chenonceaux 2-11
- Athos II 16-11

ĐỦ THỨ DĨA HÁT

Dĩa hát bộ kim thời Vạn-thành ban mới lại thêm
Tuồng Lương sơn-Tống xuất gia, lớp bị tên và hồn ma đưa chồng (trọn bộ 3 dĩa) Mạnh-lệ-Quân họa tượng (trọn bộ 3 dĩa).
Trần-ngọc-Dung (trọn bộ 2 dĩa)

Cô ba Xuân (Béka diễn) — Văn-hi-Ban (Odéon diễn)
Tân-Thinh (Béka diễn) — Văn-hi-Ban (Odéon trước)
Kinh đạo (Béka diễn) — Phước Tường (Odéon diễn)
Cô Phùng Hà (Victor diễn) — Tân - Thinh (Odéon diễn)

Có máy hát sonata, đủ đồ phụ tùng các hiệu máy hát.
Lãnh gởi contre-remboursement, xin hỏi mục lục nơi tiệm :
LÊ-VĂN-TÀI, 82 *rue G. Guynemer — Saigon*
(Bán sỉ và bán lẻ)

PHÁP-HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương Mãi.
Tư bổn đóng đủ hết . . . . 5o. ooo. ooo. quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine . . . 5o ooo. ooo quan
Số tiền dự trữ . . . . 22. 319. ooo. quan
Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hãng bạc Paris và Hòa-lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : De Celles. Tổng quản-lý : ông Carrère.
Đặt các chi cuộc ở Paris, — Lyon — Marseille — Bắc-kinh — Thượng-hải — Thiên-Tân — Hương-cảng.
CÁC SỞ ĐẠI LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP — Hải-phòng — Hanoi — Namvian — Vinh — Đà nẵng — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.
Làm đủ các công việc thuộc về Ngân-Hàng.
Gởi tiền theo kiểu « thân xuất tự tiện Compte-courant » mỗi năm lời 3 phân. Gởi bạc Đông-pháp. Gởi theo tiền Langsa lời 1 phân rưỡi.
Gởi tiền theo tiền cần-kiệm, tùy do hãng bạc sẽ định tiền lời riêng.
Gởi tiền về lấy ra phải có kỳ khắc xin hỏi hãng bạc thì biết.
Chịu lãnh đổi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán và có nhận lãnh bán « traite » giấy mua mandat giấy thép gởi tiền các nơi đô thị khác, vân vân.
Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắt thứ thiệt tốt, thiệt chắn-chắn.

Tiệm chụp hình

Mỹ-Quang

13 rue Georges Guynemer Saigon

Kính cáo cùng chư quí vị xin lưu ý bổn hiệu chụp hình đã kỹ, tốt và mau, rất khéo lại tính giá thiệt rẻ.
Trong tiệm có bán đủ đồ; kiến giấy, carton, nước thuốc đủ rồi và đủ các món dùng trong cuộc để chụp hình.

Chủ-nhơn kính c...

LA RIZERIE MODERNE

169-161 Boulevard de la Somme — Saigon

Báu góp

Thưa Quí ngài,
Trước khi qui ngài muốn cất một cái nhà máy xây gạo bất luận lớn nhỏ, nên xin nái cho đặng đi xem nơi đâu đó xây rồi ; mà ký giao-kèo, kẻo sai rất muộn. —

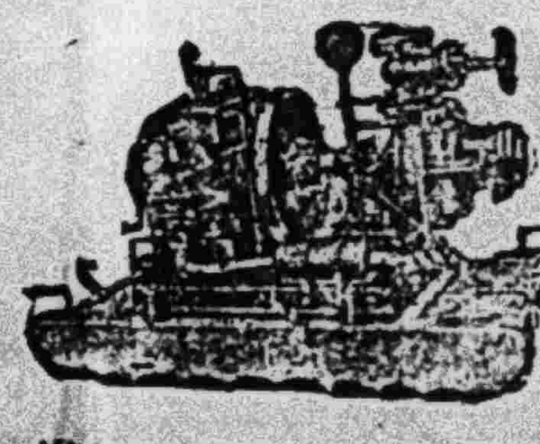

Đã cất trên 80 cái rồi lớn và nhỏ điều đặng vừa lòng qui khách.
Làm Đại - Lý độc quyền bán máy xay lúa và máy (moteurs Diesel) bên Đức - Quấc hiệu Otto Deutz và Koerter et Naumann.
Máy mo-to-rompe lấy nước vô ruộng lớn và nhỏ — chạy bằng dầu cặng rất dễ giảng thao dầu mỡ.
Máy đứng và nằm khỏi đốt lên, chạy nguội. Máy hơi (*machine à vapeur*), lò lửa (*chaudière*).
Máy có sẵng tại hãng luôn luôn.

IDEAL PHOTO

74, Boulevard Bonnard Saigon

Bổn tiệm mới có nhiều thợ thiện-nghệ, chuyên môn làm đủ các thứ hình theo kiểu mới, và làm hình rọi ra lớn đủ màu : đen, sépia, sanguine và couleur, cho màu rất tươi và rất tinh thần.
Xin qui vị chiếu cố, bổn tiệm rất đa tạ.
Thơ và mandat xin gởi cho :
M Bùi-văn-Bôn. — 74 Boulevard Bonnard Saigon

QUÍ BÀ

Trẻ em ăn chơi sáng lải thuốc : Mạnh khỏe khỏi bịnh là nhờ CAM TÍCH TÁN

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHÒNG
Cholon — Hanoi — Haiphòng

LUNETTERIE MY-KHOUAN

2 1 Rue, des Marins-Cholon.
Ngang ... Chợ-lớn
Nơi làm Đại-lý : Tiệm Khai-Minh 3o Rue de la Porte. Pnompenh

Bán đủ các thứ kiến Hiện-kỳ, cận-thị, viễn-thị, ông già ... đủ các thứ gọng ... rất lịch-sự. Có thợ chuyên môn về khoa ... học, có máy điện-khí coi con mắt trước khi lựa kiến. Tiệm mở đã lâu, đã nổi danh khắp Đông-Pháp.

TAM-THÁNH DƯỢC

1. Trừ tê — 2. Bổ huyết — 3. Giải lao.

1—Trừ tê ... mỗi ... cốt rất *thần hiệu*, mỗi hộp 1$20
2—Điều kinh trừ bạch đái hạ. Xây xẩm xót ruột *rất hay*, mỗi hộp 1$00
3—Bổ hư lao giải trí sảo Làm việc mệt mỏi *thường dùng*, mỗi hộp 1$00
Cách mua thuốc gởi mandat đề ;
Monsieur Trương-Minh-Y
Chủ tiệm Tạo-Nhơn-Đường.
N 4 rue de la Gare Hocmon
Muốn đến bổn hiệu do ngay lên xe lửa đến

CŨNG VÌ BẮC THIỆP

Nhà chụp ảnh QUẢNG-CHÂU ở tại đường Jaccréo ngang cầu Xóm-Chỉ Cholon mở cửa mới đặng hai tháng mà đặng qui ngài huệ cố rất đông.
Làm hình rất tinh xảo mà lại tùy theo ý muốn mỗi người, hễ qui ngài muốn sao thì chúng tôi làm đặng như vậy.
Qui ngài nào chưa biết danh tiệm Quảng-Châu xin mời lại chụp thử một lần thì sẽ rõ tài.
Ngoài ra ra nghề chụp ảnh, chúng tôi cũng có trữ bán các thứ đồ dùng về nghề hình.

PHARMACIE SINO - ANNAMITE

THIÊN-HÒA-DƯỜNG

N· 208, Rue des Marins-Cholon

SÂM-NHUNG VỆ-SANH HOÀN
(Thuốc Bổ)

Thuốc Vệ-Sanh nầy, bởi chế nó dùng những thuốc thượng phẩm, nên sự công hiệu của nó khác thường, cường thể cố bổn, làm cho kẻ uống nó có sức giang long phục hổ.
Xin dùng thử thì biết.
Mỗi hộp 4 viên giá là . . . . 1$
THIÊN-HÒA-DƯỜNG
Chủ-nhơn Tiêu Hoài Đông y-Học sĩ Cần Thơ

Mới lại — Thiệt hay

CÔ BA XUÂN

Dia hát Cải-Lương của C -BA-XUN.
Mới lấy hơi BÈKA điện khi lần thứ nhứt,
Nhiều tuồng thiệt hay.

Tần-Vương du Xuân (Lạc nhìn vợ) 3 dĩa trọn bộ. — Ngô-Khởi sát thê, 2 dĩa trọn bộ.— Bửu-Cảnh trùng duyên (Lý-Đáng gặp Phụng-Kiều) 4 dĩa trọn bộ. — Ngũ-Thiệu bị vây (bồn ma đưa chồng) 2 dĩa trọn bộ. — Vì tình nên hát liêu thân, trọn bộ một dĩa.— Phụng-Nghi-Đình (Điêu-thuyền than thở) dĩa trọn bộ.— Tam tạng xuất thế, 1 dĩa trọn bộ.

Còn nhiều tuồng nửa sẽ lại

Cũng có dũ thứ dĩa hiệu: BÈKA, ODÉON, VICTOR và PATHE của bạn Phước-Tường, Tân-Thinh, Văn-Hí-Ban, Đồng-Lạc-Ban, cô Phùng-Hà và Vạn-Thành-Ban (hát bộ)

Mới lại nhiều máy hát và xe máy con nít ba bánh, và 1.000 cái xe máy dạp hiệu L. V. D.

Lê-Văn-Du

BÁN SỈ — Cycles & Phonos — BÁN LẺ

Rue Sabourain 22 — 24 Saigon Tél. N° 519

AU BON MARCHÉ SAIGONNAIS

Mme NGUYỄN-THỊ-QUY DITE THANH
54 Rue Viénot Saigon

Qui ngài muốn đi mừng đám cưới, đám hỉ cho Lịch-Sự thì xin hãy lại bổn tiệm mua mặt gối tranh, chấn và trải bàn bằng vóc màu thêu chỉ tơ ngũ sắc và chỉ kim tuyến tuyệt-Đẹp.

Qui bà và qui cô muốn ăn bận cho Nhu-Nuiễn và Bền-Bỉ thì xin hãy dùng thử hàng tơ lụa Bắc-kỳ của bổn tiệm như là: Xa, gấm, lụa, vải mùng, vân vân ....

Bổn tiệm có thợ khắc con dấu bằng đồng và chạm đá cẩm thạch để mộ bia rất khéo.

ÉPICERIE KIẾT TƯỜNG

dit TANG-LONG
80-82 Rue de Gi -Long Cho'on.— Tél 258

Bổn-hiệu mới nhận được hai cái máy một cái để xay café, và một cái để xay đường, bột. Có lãnh xay, giá tính rẻ, làm rất sạch sẽ và mau chóng.

Lại có bán những món ăn đồ hộp (conserves alimentaird) ở bên Tàu buôn sang, rượu tây đủ thứ, đường bột, đường cát, café bột, v. v...... mỗi món đều tốt hết thảy.

Nếu qui-khách cần dùng những món trên đây xin chiếu cố cho, Bổn-hiệu rất đa tạ.— Tiếp đãi rất lịch sự.— Qui khách tới mua một lần sẽ biết mà nếu qui khách đã mua ở Bổn hiệu một lần rồi thì chắc là qui khách không muốn mua ở những chỗ khác.

Sữa hiệu con chim **NESTLÉ**
là tốt hơn hết trong thế giới

HÃNG DIETHELM và CÔNG-TY

29, Quai de Belgique Saigon
(Đường mé sông Saigon, gần đầu cầu Móng)

Bổn hiệu lập ra tại Saigon trên BỐN CHỤC NĂM, chuyên ròng về việc bán và cất nhà máy xay lúa đủ cở từ 5 tấn sắp lên, hiệu F. W. SCHULE ở Hamburg (*Ăn lơ mân*) và cũng có đủ đồ phụ tùng về việc nhà máy như: Cối gạo trắng, cối gạo lức, bàn lọc tấm, bàn sàng, bàn gằn, Bào, giá trấu, thắng cao-su, tôles, mành mành v. v.........

Tại hãng cũng có bán những moteur chạy dầu cặng (mazout) là chạ dầu săng: hiệu: A. B. C.-UTO-RENAULT WOLF (*diésel*). Máy thiệt tốt, có thứ chạ nguội, có máy nằm, máy đứng, đủ cở lớn nhỏ, từ 5 mã lực sắp lên.

Cũng có máy cưa, máy bào, máy đèn điện, máy pompe nước, máy ghe, máy tàu từ 100, 200 mã lực, máy canot hiệu Brooke (*Angleterre*).

Tại hãng có sẵn hai ông kỹ sư để chuyên lo về việc ráp máy, qui vị có muốn đến hãng hỏi đều chi thì sẵn có **M. Pierre Ngọc** là người Comprador của hãng, sẽ sẵn lòng cắt nghĩa rành rẽ cho vừa lòng qui vị.

Bổn hiệu bán đồ có mắt hơn các hãng khác, song chư qui vị phải rỏ rằng: Đồ mắc là đồ tốt, của rẻ là của hôi ....chớ chẳng phải bổn hiệu muốn thủ lợi cho nhiều. Đồ của bổn hiệu bán ra toàn là đồ chế tại ÂU-CHÂU, chớ chẳng phải đồ làm tại đây.

Qui vị muốn hỏi đều chi xin cứ viết thơ cho hãng, thì qui vị sẽ đặng vừa lòng.

HÃNG SỬA XE HƠI CỦA ANNAM

COCHINCHINE-GARAGE

N° 1 et 1 bis Rue de Verdun Saigon.— Téléphone N° 769

Thợ thiện nghệ sửa đủ các thứ máy xe hơi
Thợ đèn sửa dynamo, bình accus và magnéto.
Thợ tiện lãnh tiện và làm đồ pièces theo kiểu muốn như: máy tàu hơi, máy xay gạo, máy cày, v. v.
Thợ đóng thùng xe, làm về may mui, nệm và áo nệm.
Công việc làm kỹ lưỡng và mau, có làm buổi trưa và ban đêm giá rẻ.

Chủ-nhơn kính cáo

VUA THUỐC LẬU

Hiệu T. N. LIÊN đã thuốc chuyên môn trị bịnh tình: lậu sang-độc tiệm-la, hột xài, trệ khí, di tinh. Bịnh lâu năm, đau nặng và khó cách nào, cũng có đủ phương pháp trị lành dứt nọc sanh con mạnh mẽ, thiên hạ hoang-nghinh lắm, được đkhen là vua thuốc lậu. Đủ thuốc về khoa phụ nữ, từ kinh-huyết đến thai sản, hay nhứt là thuốc Bạch-đái dầu bịnh nặng đến tử cung lổn bọc trăm không hết mà chỉ dùng tới 10$00 thì mạnh, thuốc trừ tê bại hay lắm, bại mấy năm cũng hết. Người lớn trẻ con bịnh gì cũng có thuốc, hãy viết thơ hỏi và để có trả lời. Mua thuốc phải kể bịnh thật kỹ.—Thơ đề cho:

M. ĐINH-THÀNH-SONG
à Cái-nhum (Vinhlong)
Ở Saigon mua tại *30 Rue Aviateur-Garros. Tél 923*
Annam dùng thuốc Annam là hạp với phong thổ và thể chất hơn hết.

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như ho gió, ho lao, ho tổn, [illegible] huyết bất hạng lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy huyết giảm nhiều; ăn ngon, ngủ được, thì quả nhiên cốt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chẳng nệ tốn công về tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đề hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Mandat đề gởi cho Huỳnh-Thanh chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
55 Rue de Dar[illegible] - Saigon

ĐẠI-ÍCH

29, ĐƯỜNG TỔNG-ĐỐC-PHƯƠNG
CHOLON

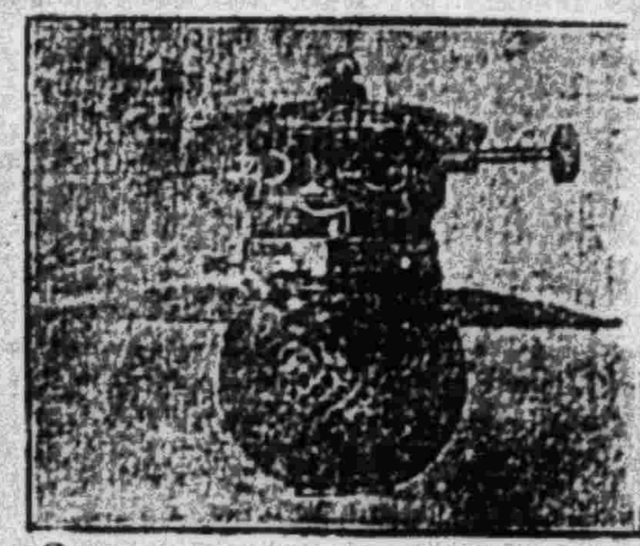

Đèn SUCCÈS
Số 101

Đốt bằng hơi dầu săng (*gaz d'essence*), sáng lắm, từ 150 đến 200 bougies

Trong 15 giờ đốt chỉ hết có một lít dầu (essence) thôi.

Bán có cả cái chứa được 5 lít dầu và 5 thước giây.

GIÁ 18$00

Lưu Bá-Ôn bán bùa, tôi bán thuốc.

Người tục có câu rằng: «*Thuốc cao đơn hườn tán thần tiên cũng khó biết*» nên chi thường hay bị quân bậy bạ giả thuốc dối đời, chẳng những lấy tiền của người, lại còn làm hại đến sanh mạng của chúng. Vì người đời không xét nên chi thường bị gạt luôn đều do bởi lẽ ấy. Bởi vậy nên chi chúng tôi đây chỉ biết lấy sự thật thà chơn chánh giúp người nguy, cứu kẻ có chứng cấp, có công khi tử hồi sanh, vì chẳng khác lông phụng sừng lân, cái lời nói «*Thần tiên khó biết*» thật cũng chẳng có chi là quá đáng vậy.

Chủ-nhơn tiệm chúng tôi xưa từng được người dị nhơn trao các phương thuốc mầu nhiệm. Nghĩ rằng có của qui mà chỉ để trong nhà, sao bằng đem ra dâng cho công chúng. Chẳng nài khó nhọc, vốn liếng, hết ý xét tra, lượm đủ mầu-nhiệm lựa thuốc thật tốt mà luyện thành hoàn tán, đâu đâu cũng nghe danh, bịnh bịnh đều thấy công hiệu. Từ ngày ra gúp đời đến nay, khắp cả thế-gian ai cũng nghe tiếng, người nào đã uống thuốc của chúng tôi, bất kỳ là đơn cao hay là hườn tán, cũng phải xưng tụng đầy đường. Thật là «*không cánh mà bay, không đò mà chạy*», vì với lũ giả thuốc dối đời chẳng biết sao mà nói đặng. Các thứ thuốc của Bổn-hiệu chế ra có nhãn «Sư-tử ngậm trái trầu», như những là: 1. — *Dầu trị phong kỳ nam.* — 2.— *Nước hốt thuốc lôi thành thị dịch.*— 3. — *Hoàn chữa bịnh kiết trắng đỏ.* Lại thêm những món thuốc lạ lùng, uống vô thấy mạnh tức khắc như: *Bá h đới linh đơn, nước chữa nhức răng, thuốc ho, nước an vị tiêu thực thuốc tán thần bổ vi vu, phụ khoa cung nga bửu kim đơn, thuốc sản-hậu vạn bịnh hồi xuân, thuốc tán cam tích, thuốc trị-bịnh bạc liêu, mỗi mỗi đều* hiệu nghiệm phi-thường, gọi rằng nước «*cam lộ nhành dương*» cũng không có chi kêu là khen thái quá. Các thứ thuốc nầy thật là thuốc thánh cứu đời có một không hai. Chúng tôi sợ công chúng không biết nên mới in vào nhựt báo để cho ai nấy đều tiện đường hỏi thăm.

Việt-Đông: THOẠI-DU-ĐƯỜNG sáng chế. — *Đại-Lý độc-quyền ở Saigon: Hiệu* TÍNH-LỢI 24 *Bd de la Somme.* — *Chi điếm ở Nam-Vang: Hiệu* VẠN-AN-ĐƯỜNG.— *Tiệm nhánh ở Chợlớn Hiệu* HIỆP-AN, *rue des Jardins.*

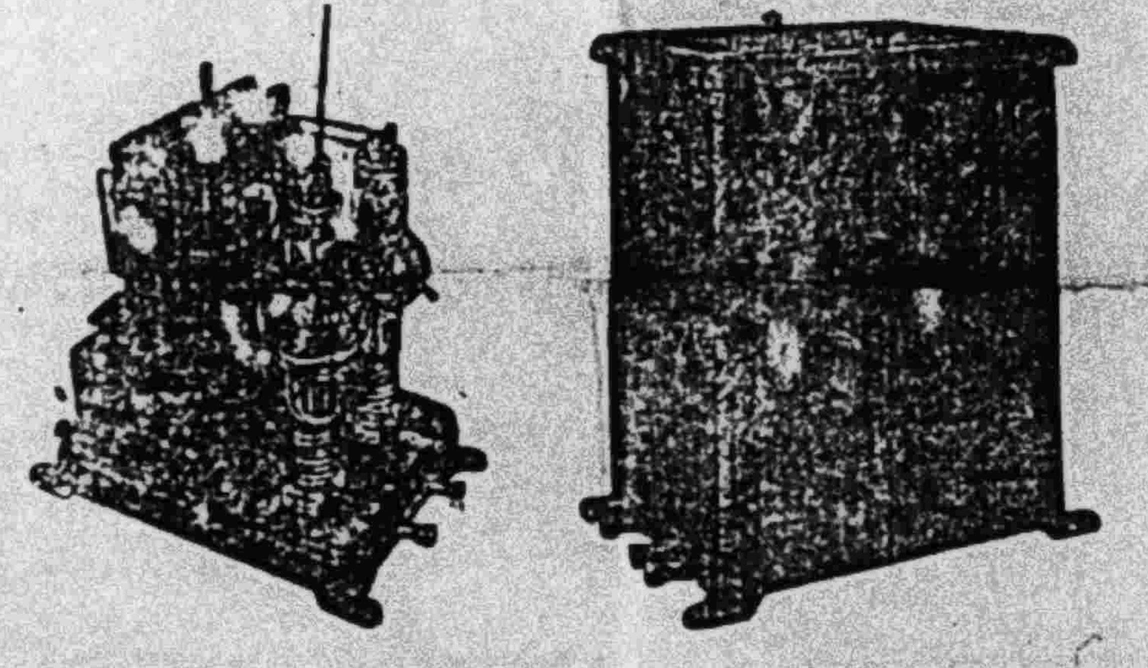

REDRESSEUR DE COURANT

Là thứ máy người ta sài đổng dọi hơi điển Alternatif ra là, hơi điển Continu, không còn phải cần thứ máy chi khác nữa.
Dùng máy nầy rất tiện, vừa rẻ tiền, vừa dễ sài không mất công săn sóc nhiều, lại vừa tốt hơn các máy khác.
Qui khách nên nhớ rằng người ta phải cần hơi điển Continu mấy sài được đèn rọi máy hát bóng.

Tiếp đãi lần hồi, chỉ dẫn cặn kẽ
muốn mua, hãy hỏi han điều gì, xin mời qui khách lại:

PATHÉ-ORIENT
10, Boulevard Charner (Tục gọi đường Kinh-Lấp) — SAIGON

Nếu các ngài muốn.

Vay mượn tiền nhà cửa, đất cát, vườn ruộng, làm nhà, Mở mang việc khai-khẩn, Buôn bán.

Thì nên đến nhà:

ĐÔNG PHÁP ĐỊA ỐC NGÂN-HÀNG

ĐẠI-LÝ

PNOMPENH	SAIGON	CẦNTHƠ
Bd Doudard de Lagrée	*—37, Bd de la Somme*	*Bds Saintenoy et Delanoue*
HAIPHONG	HANOI	BANGKOK
Bd Bonnard et rue Maréchal Joffre.	*89, Bd Francis Garnier*	*New Read*

Mấy ngài có thể vay mượn mà thế nhà cửa, đất cát, vườn ruộng v. v.....

Cho vay rất dễ dãi, cách trả tự ý người vay chọn, muốn trả từ 1 cho đến 10 hay 15 năm cũng được.

Thí dụ:

Vay trong năm năm thì 1.000p00 phải góp 22p30 một tháng cả vốn lời.

	5.000.00 —	111.25 —
	10.000.00 —	223.00 —
— Mười năm —	1.000.00 —	14.35 —
	5.000.00 —	71.80 —
	10.000.00 —	143.50 —
— Mười lăm năm —	1.000.00 —	12.00 —
	5.000.00 —	60.00 —
	10.000.00 —	120.00 —

Ai ai cũng có thể xin góp như trên nầy, dù số tiền vay nhiều để bao nhiêu cũng được; nếu không muốn trả góp mỗi tháng thì hoặc chia mỗi năm trả một lì tùy sức của mỗi người.

Xin mời các ngài cứ đến hỏi thể-lệ bao giờ đối với các qui khách chúng tôi cũng hoan nghinh rất tử tế, dù các ngài chưa cần tiền cũng xin cứ lại hỏi thể-lệ cho biết.

Feuilleton.—N° 19 Thần-Chung 24 Octobre 1928

NHẸ NỢ TRẦN DUYÊN

Bể tình chìm đắm bao người,
Tấm lòng báo quốc cậy người trượng-phu.

(*Tiếp theo*)

— Không có bàn tính gì nữa đâu, tôi nhất định thế thôi đấy. Cậu đừng quên mấy câu tôi vừa bày tỏ nhé!

Lệ-Dung đang nói, bỗng nghe ngoài cửa có tiếng giày đi, ngó ra thì thấy Bạch-Ngọc lững thững vào. Bạch-Ngọc chúm chím cười chào Lệ-Dung rồi cúi đầu chào Hoài-Nam. Chàng đứng dậy đáp lễ toan cáo từ ra về, nhưng Lệ-Dung lại nhờ đi tìm Việt-Sĩ rồi hẹn lát nữa hai người đều trở lại, nàng còn nhắn có chút việc.

Hoài-Nam nhận lời đi, hai chị em Lệ-Dung ngồi xuống giường nói chuyện. Lại cũng câu chuyện trước khi xuống nhà thương, và sau khi thầy thuốc xem bệnh.

Một lúc Bạch-Ngọc hỏi:

— Chị ở trong nầy đêm có buồn không?

— Cũng có khi buồn. Thường thường đêm có cụ Năm nói chuyện thì cũng khuây. Nhưng nhất là hôm nào không ngủ được, trằn trọc thâu canh, nhìn ra chỉ thấy cây rậm đen sì, và thỉnh thoảng lại văng vẳng tiếng rên tiếng khóc thì không những buồn còn thêm sợ nữa.

— À thế cụ năm đi đâu?

— Cụ đi hà đóng chơi từ hồi sáng sớm, có lẽ tối nay cụ thấy chị đã hơi mạnh, cụ ở chơi luôn trong đó mai mới ra.

— Vậy để em nhờ anh Sĩ vào xin phép cho em nghỉ ba ngày ở đây với chị cho vui nhé?

— Sĩ nó xin phép cho em thế nào được?

— Anh ấy là người thông tin (correspondant) trông nom cho em ở đây mà. Anh ấy xin không được còn ai xin được. Vả lại anh ấy lười, các ngày nghỉ ít khi đến trường đón em ra, em vẫn phải nhờ bà phán đề ra chị. Các xin hộ, nếu nay anh ấy vào xin chắc thế nào bà đốc cũng cho, bà đốc tin anh ấy lắm.

— Thôi nghĩ làm gì cho mất buổi học.

— Không, lát nữa anh Sĩ về đây, thế nào em cũng nhờ anh ấy xin. Chị ngủ một mình trong nhà thương nầy đêm buồn chết!

— Em đừng lo, không hề chi.

Bạch-Ngọc không nói sao nữa, nắm tay Lệ-Dung thấy gầy xanh nổi đây, da bọc xương, bình dung tiều-tụy, mới phàn nàn rằng:

— Chết nỗi, chị gầy quá! Chị không yên tâm tĩnh dưỡng ăn ngủ cho điều độ, cứ đêm khuya trằn trọc, nghĩ việc nầy lo việc kia, thì bao giờ cho khỏi được!

Bất giác câu nói nỉ non thánh thót của đứa em yêu dấu ấy, lại thấm thía vào lòng nàng, xúc động tới nguồn cơn trước, bỗng dâu giọt lệ đầm đìa. Cái nỗi giận mình thương em khi trước đã vùi lấp, bây giờ lại bồng bột nổi dậy. Thương em, rồi tự nghĩ mình vẫn là vô tội, lại thương mình; thương em, thương thân, mối sầu vấn vít, nước mắt tuông rơi. Bạch-Ngọc vội yên ủi:

— Sao chị khóc thế?

— Em đừng giận nhé. Em tha thứ cho chị nhé, nếu chị không vô tình...... Chị cướp ..... Vì chị mà cái hạnh phúc của em xuýt nữa bị khuấy rối.....

— Chị nói những gì em không hiểu, chị đừng khóc nữa, em van chị... Em giận chị về nỗi gì? Chị có lẽ với em bao giờ mà em tha thứ? Chị đừng sầu não thế, khổ lòng em lắm; chị nằm xuống đi...

Lệ-Dung lúc đó nước mắt chảy ròng, bộ mặt tiều tụy trông xanh ngắt. Bạch-Ngọc liễu-bồ nhược-chất lại đa-cảm, nên thấy chị khóc lóc than thở, bất giác tâm tình xúc động hai hàng lệ cũng tuôn rơi!

Khi đó cửa ngoài có tiếng giày đi, Lệ-Dung ngồi dậy trông ra đã thấy Hoài-Nam, Việt-Sĩ mỗi người xách một gói lê táo đi đến.

Hai chàng thấy Lệ-Dung và Bạch Ngọc trên mặt hãy còn ngấn nước mắt, cùng hỏi:

— Hai cô làm chi mà khóc lóc thế?

Bạch-Ngọc lấy khăn lau mắt, Lệ-Dung gượng cười nói:

— Có sao đâu, ấy là em Ngọc làm nũng với tôi đấy. Từ hồi cụ Năm làm mối em nó cho cậu Nam, chưa ai nói cho nó hay, nhân hôm nay tôi thấy nó thương tôi quá, mới tiện thể nói với nó nên vì tôi mà nhận lời đi, bởi vì Nam với tôi vốn là bạn đồng học. Tôi nói giùm cậu Nam có thế, mà nó làm nũng khóc đấy. Có phải vậy không em Ngọc?

Lệ-Dung nói xong cười ngặt nghẹo. Bạch-Ngọc thẹn đỏ mặt nắm tay Lệ-Dung tỏ ra bộ giận và trả lời:

— Chị nói đùa nhảm quá, tôi không bằng lòng chị nói thế đâu!

Lệ-Dung vẫn cười, nhìn vào Bạch-Ngọc mà rằng:

— Chị nói thật đấy, em giận chị thì oan cho lòng chị quá. Em thử hỏi cụ Năm xem nào.

Việt-Sĩ để gói lê táo xuống giường và nói:

— Thôi chị Dung đừng nói đùa nữa, em Ngọc nó giận. Hôm nay chúng tôi tới thăm chị, thấy chị mạnh, chúng tôi mừng quá. Từ nay yên tâm tĩnh dưỡng cho mau khỏi để về Vĩnh, gần nghỉ hè, tôi và em Ngọc sẽ lên đây ở cho vui.

— Em đừng lo, chị độ năm bữa nữa chắc chị sẽ khỏi thật.

— Bây giờ tôi với anh Nam về trường, để hai chị em ở đây nói chuyện, nhưng đừng khóc nữa khi nãy nữa nhé.

— Sao không đưa em Ngọc đi chơi nữa. Nó vừa nói với chị rằng em là correspondant (người thông tin) mà không bao giờ chịu tới trường đón nó ra cả.

(*Còn nữa*)

Phòng biện sự và khán luật

23 rue Filippini 23

Tại góc đường Espagne và filippini nghĩa là chung với báo quán Thần-Chung có một ông luật khoa cử nhơn chuyên về việc kiện thưa. Vậy ai có việc đến tòa, nên lại hỏi ông. Người hết lòng chỉ bảo, và làm đơn từ giùm cho.

Vụ nào cần phải có trạng sư, người giao lại cho trạng sư. Tính giá rẻ, mà lại hết lòng lo lắn.

Mỗi lần khán luật 10$

Ở dưới tỉnh muốn hỏi chi về luật: xin gởi theo một cái mandat mười đồng. Không có mandat thì không trả lời.

Chớ nên tiếc mười đồng, mà nhiều khi phải tốn vài ba trăm không ích chi hết!!!